

B

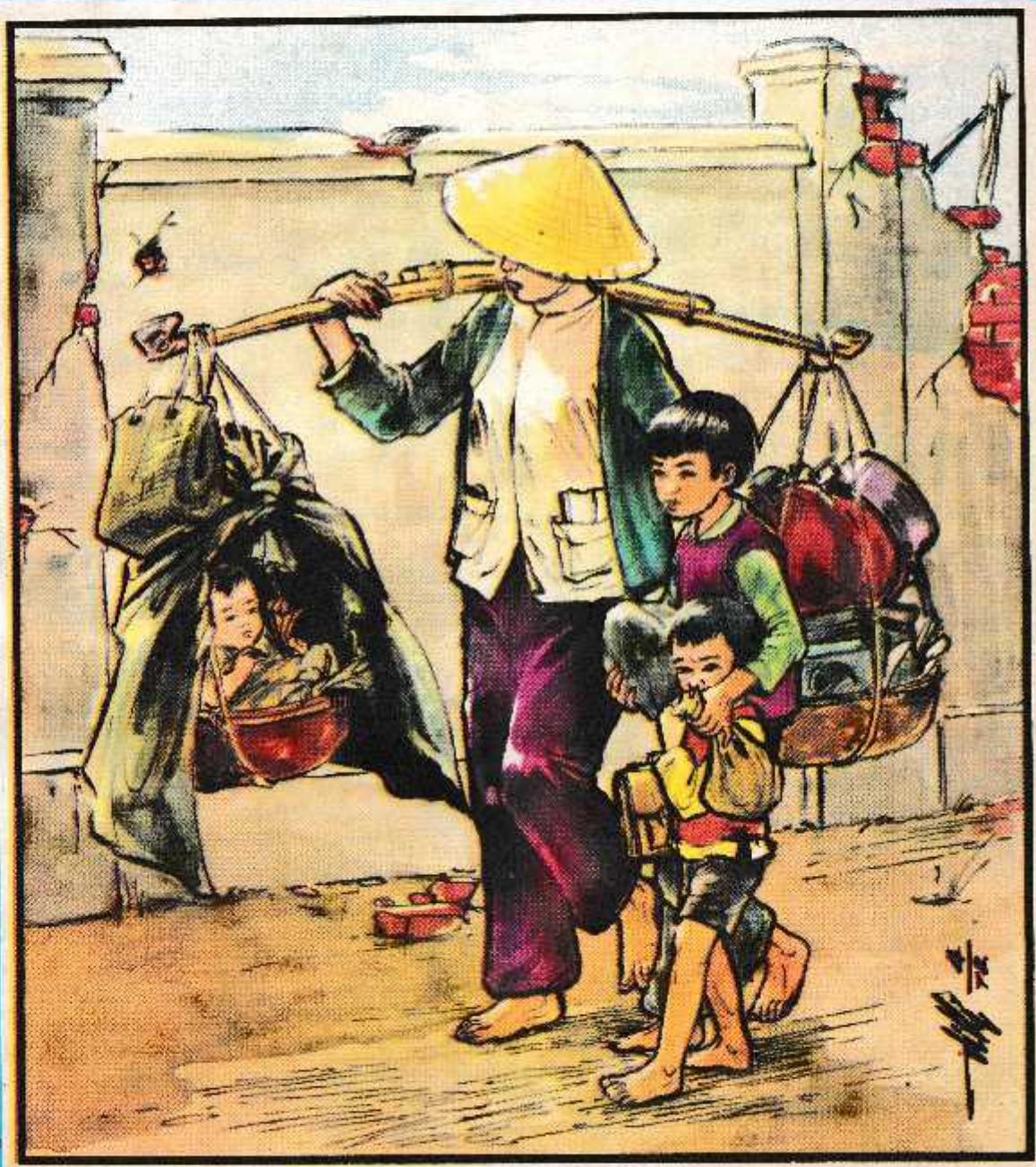
thiếu nhi

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

Chủ nhiệm: NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG Chủ biên: NHẬT-TIỀN

Tòa soạn: 159, Thiệu Trị (Phú Nhuận) Saigon — Đ.7, 42.152

Cơ sở phát hành: 62 Lê Lợi, Saigon — Điện thoại 20.348

39

Ba nền tảng của sự học là: Nhận xét
nhiều, Từng trải nhiều, Học tập nhiều

CATHERALL

Hộp Thư

Chị Đỗ PHƯƠNG KHANH trả lời

Em Thương-Vũ Vũng Tàu: Em là một cậu bé đang hoảng. Chị thấy em buồn bã em quá, chị gửi đại cho em đỡ buồn, vậy mà em với vã sốt sắng trả lại tiền chị ngay. Chị vui lòng làm. Số tiền đó dù rời em sa.

Em Nguyễn-mạnh-Thảo Saigon: Gửi bài về chị em a. Vào H.T. tốt lắm. Nhưng em phải giữ gìn tinh thần, tuân theo luật H.T. em kỹ mới được đấy, nghe em.

Em Châu Bá Ba Xuyên: Thế phải có hình ruồi hợp lệ chứ em. Hình còn đóng dấu cần thận nữa ý chứ. Em là công dân Vườn Hồng rồi đấy. Tấm hình em gửi kèm thư là ở trong 1 tờ báo ngoại quốc, và cả hai tờ đều trích dẫn em a.

Em Thành-Thủy Đà Nẵng: Giản dị là lịch sự em a. Đừng cái gi đặc biệt quá, dễ hóa ra lố bịch. Gấp thư như em rất giản dị và tiêu, vì người nhận thư thường nôn nóng muốn mở ra ngay, mà lần mài không được sẽ dễ bịt minh em a.

Em Nhé-Huyền Tiêu Thư: Em quên xem lịch Tam Tông Miếu khi viết thư cho chị, nên bù lại chị coi lịch đang hoảng rồi mới trả lời đây nay: Hàng thi là chó N.T nói: «Sao mà bình vỗ gõ happy quá vậy». Đó, Nhé Huyền hồn một khi đó. Nhưng rồi chị p miêng một cái, chử thề: «Giá vắn neo ngabinh thế này mà bài happy một chút thì hay quá nhỉ!» Đong thời, chử từ từ cho vỗ tấp bài «sẽ đăng».

Em Nguyễn-Sa Saigon: Em gửi truyện tai chị N.T em, nếu hay sẽ đăng nghe em.

Em Nguyễn-kim-Yến Phan Rong: Đừng trích ở báo khác em a. Em nói với bạn vậy là em hiểu biết ghê lúm rồi đó. Báo giá trị ở bài hay, độc giả coi được nhiều và hữu ích, chứ nếu không hay thì chỉ dứng theo giá giấy gọi là 25đ 1 ký mà thôi, phải không em nhỉ. Cám ơn em đã động đến em a.

Em Lê-Phi Qui Nhơn: Ông Cái nhà cậu này, khi không cùi bẹn thư sau, ký chua! Em dáo sập bao họ bán dài hạn cho em thi sẽ chắc chắn không bị cùi nẹt rinh từ sáng sớm em nhé.

Em Minh-tùng-Sơn Saigon: Chị là bài của em đó mà. Uí da, cái lúnh hay khóc thì có gì là lạ đâu. Sao em lại sợ hay khóc là có tinh con gái. Thế em nhà ông Lưu Bị ở trong Tam quốc ấy thì cũng là con trai chứ bộ. Thế sao ông cũng hay khóc quá xá đê thê. Đừng có sợ. Thấy người ta khóc, thương quá mà khóc chỉ chứng tỏ em đã cảm, đã động lòng trắc ẩn, tốt hám, chẳng có sao hả. Bác chủ nhiệm và chú N.T gửi lời cảm ơn em và rất tiếc không thể tặng em hinh. Chị cũng vầy luôn, đừng có khóc ấy nhé.

Em Tây-Phong Đà Nẵng: Ngày em dùng giờ đầu Lý Hòa để viết thư thì chị buồn em rồi đó nghe. Trước hết là sự học, chị nói nhiều lần, sao em không nghe lời chị hứa em trai. Kỳ này bác Bưu Điện chiều em quá và rời đi nhẹ. Chị N.T không giống tinh ông Giáo sư Lá Chúc như khi đó, khi hiền, hồn thường dân. Vì ông Giáo sư đó là nghiên cứu địa chất, nói lửa v.v.. nên bị mèo mò nghe nghiệp mới gật như mầm vây chít.

Em Nguyễn Hoài - Tam Kỳ: Em gửi bài về chú N.T, sẽ coi em nhẹ. Chị thích thấy em nhẹ cho nên chị tính sẽ trích thư của em và lùn nữa cho các bạn nhận chơi, em chịu không. Chị gửi sách Áo thuật rồi đó, cười tên di nào.

Em Hoàng Dân Trang - Minh Hòa
Tốt hơn hết là em kiểm thêm 1 dèc giả, thế là em già quyết được vẫn đê cảm húnh với em 2 sập báo. Nếu không có hình thì chỉ có cách can lại trên giấy mỏng thôi. Cám ơn em, cả tòa soạn đều khỏe mạnh cả.

Em Hồng Nghĩa - Châu Đốc: Tôi chưa. Gửi mấy lần mà không được trả lời thi ai cũng phải giận, chị thi chị khóc liên hồi. Thời kỳ này chị gửi thư về gấp đừng có giận nha nhé.

Em P.T-H. Pleiku: Hai mươi mả thích T.N thi dịch thi em là tấm hồn trong sáng rồi. Thôi, đừng bắt chị đoán chử em nhé, tinh chí là chúa hay quên, vè hật mì di nghe em.

Em Quế-Hương Chợ Lớn: Nón quai mà em tặng chị đó, qui Em rồi. Chị có tấm lòng đối với nhau là nhất thời em a. Chị đừng thấy em và chị của em hòa thuận, vè vú hay khóc, em coi chị trả lời Minh-tùng-Sơn. Biết lúnh cảm không có gì đáng trách hết. Như thế là em đê xúc động. Em có lòng yêu nước như vây rất quý, vây hãy tập sự phục vụ tổ quốc bằng cách phục vụ gia đình đê em nhé. Chị rất cảm ơn tấm lòng của

em đối với ba mẹ chị. Chị N.T gửi lời thăm và mong em thông cảm vì chỗ mắc công việc quá không thể trả lời.

Em Huỳnh-minh-Nguyệt Huế: Người nào tinh tinh dẽ dái, không hay gày gò, xuề xòa và luôn giúp đỡ mọi người thì được em là dễ thương. Ông gửi về góp vui với các bạn chit không có tang phẩm gì cả em a.

Em Lê Như Linh - Vĩnh Long: Thư các em là niềm vui của chị em a. T.N. không giỏi thiệp địa chỉ các em để khỏi gây phiền cho các em. Mỗi kỳ thi của mỗi báo đều có thể lệ, tôi bảo cho biết ngay khi ra đề thi của cuộc thi. Bài dự thi của T.N. nếu được chọn đang thi sẽ nhanh chóng. Ngoài ra, các em góp bài cho vui thôi.

Em Giang Chieu - Đà Nẵng: Chị rất cảm ơn tấm lòng quý mến mà em dành cho T.N. Cho chị địa chỉ rõ ràng để chị gửi bích chương em nhé. Chị vui mừng đón bài của em vào làm công dân mới của Vườn Hồng. Chị cảm động thấy em nghe lời chị mà thay đổi cả cách làm việc để trở nên kén phán. Chị mong sẽ còn giúp đỡ cho các em được phần nào.

Em N.N.T - Qui Nhơn: Nếu chỉ đến thăm 2 giờ sáng chủ nhật thì không có gì phiền. Nhưng phải giữ giờ giá trị em a. Em gửi vò số tiền ghi trong thư mục, nhà sách sẽ gửi sách ra cho em. Đợt này để giản dị vây cho nó hợp với tinh thần mặc của các em Thiếu Nhi, em bằng lòng vây nhé.

Em Anh-Lưu Phong Định: Chị đã gửi thư mục để em lựa sách. Bút biếu hay kim rồi.

Em Bảo-Trần Saigon: Chị rất mong bài của em. Có rất nhiều em trên 18 tuổi ở trong Gia Định Thiếu Nhí. Chị trên 18 nhiêu lúm mà cũng còn ở trong G.B.T.N cơ mà. Em coi T.N số 7, sẽ rõ thể lệ gia nhập G.D.

Em Lực-Thủy Gò Công: Chị Lan gửi lời cảm ơn em. Em viết vò cõi Việt Văn và cõi Sứ Địa làm chị thấy quý cõi giàu của em hết sực vây đó. Tuổi trẻ vẫn đầy niềm tin khi mà còn có những bậc thầy như cõi giáo của em.

Em Ái-Hữu Quảng Ngãi: Em gửi 2 hình về đê làm thi G.D.T.N nghe em.

Em Trương-minh-Trí Thủ Đức: Vẫn ổn, muốn làm luận giải thi phải đọc nhiều sách Văn học. Chị cảm ơn em vụ dân bich chương em nhé.

(xem tiếp trang bìa sau)

thiếu nhi

Chủ nhiệm: NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG — Chủ biên: NHẬT TIỀN

Tòa soạn: 159 Thiệu-Trị (Phú Nhuận) Sài Gòn Điện Thoại 42.152

Cơ sở phát hành: 62 Lê Lợi — Sài Gòn Điện Thoại: 20.348

Mục Lục

— Thủ chủ nhiệm	1
của Nguyễn Hùng Trương	
— Thác mít của em	2
Bách Khoa phụ trách	
— Đôi mắt của Đỗ Phương	3
Khanh	
— Đạo diễn tí hon của	5
Đại Ly Vũ	
— Sự tiến hóa và đời sống	7
loài ngựa của Huỳnh Đăng Khoa	
— Giải trí: Ô chữ, đồ vui	9
Ảo thuật,	
— Thủ công của Vịt Mỏ	10
— Thủ công con ve sầu	11
Châu Ly sưu tầm	
— Sông lầu Lam Sơn	12
— Trò chơi ngoài trời	13
của Vịt Mỏ	
— Chiến công cực rỡ của	14
anh hùng kháng Pháp	
Nguyễn trung Trực của	
Yến Phụ	
— Người Việt Nam chơi	15
đá banh từ lúc nào?	
của	
Vạn Lý	
— Vườn Hồng	16
Đỗ Phương Khanh phụ trách	
— Bướm trong vườn	18
— Triều lâm tụ cười	19
— Dự thi sáng tác	20
— Thiên tài âm nhạc	21
Ludwig van Beethoven	
— Trang kỹ thuật	23
— Mạo hiểm Mỹ Châu	24
— Chất nhôm chính thức	25
góp mặt vào đời sống nhân	
loại	
Hiền Vi sưu tầm	
— Ảo thuật	27
— Con trăn và sự tiến	28
hóa khủng khiếp	
— Tân toán học	29
Bách Khoa phụ trách	
— Cây nhân sâm	31
Hoa Trồng Dung kè	
— Sưu tầm, lượm lặt	32

TRANH BÌA của VI VI

VỀ ĐÂU

THƯ CHỦ NHIỆM GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em thân mến,

Cách nay không lâu lắm, cũng trên báo Thiếu Nhi này, trong mục Vườn Hồng, chị Đỗ Phương Khanh đã từng nói chuyện với các em về « Viết thư cho bạn ». Suốt hai kỳ báo, số 6 trang 16 và số 7 trang 17, chị Đỗ Phương Khanh đã dẫn dò kỹ càng các em về hình thức và nội dung thư từ.

Chúng tôi nghĩ rằng trong việc giáo dục, cần nên nhắc đi nhắc lại nhiều lần một vấn đề gì để các em có thể in sâu vào trong trí nhớ.

Trong cuộc sống hàng ngày, các em có rất nhiều dịp viết thư: viết thư thăm bạn, viết thư mua sách, thư cảm ơn một người nào, thư chia buồn.

Nhiều khi, người nhận thư các em chưa hề gặp mặt các em lần nào, đã có cảm tình ngay với các em khi cầm thư các em và đọc những dòng chữ các em viết. Vậy các em nên thận trọng trong việc viết thư, mặc dù các em nên viết tự nhiên, theo cảm xúc của các em.

Người ta kể chuyện rằng có lần, nhà văn hào Pháp Voltaire viết thư hộ cho người nô bộc. Viết xong thư, ông Voltaire hỏi người nô bộc xem ông có viết đúng ý anh ta không. Anh ta trả lời: Xin ông vui lòng thêm vào đó lời xin lỗi của tôi về lời văn kỹ cục, nhưng vì tôi nhớ người khác viết giúp.

Các em nên viết thư, càng giản dị càng hay và các em cũng nên viết sạch sẽ, dễ đọc, đừng để người xem ngắt mãi không lâm sao hiểu em định viết gì.

Các em nên chú ý về lỗi chính tả. Đừng để cho người xem có cảm tưởng không hay đối với các em. Các em nên tìm tự điển xem coi **địa xôi** chữ **địa** viết dấu hỏi (?) hay dấu ngã (~), chữ **xôi** bắt đầu bằng chữ **x** hay chữ **s**.

Các em chỉ nên dùng mực đen, hay mực xanh khi các em viết thư. Các em nên tránh các màu tươi chóp, như đỏ, xanh lá cây, không được trang nhã cho lắm.

Các em nhận được thư, các em nên trả lời ngay để khỏi làm người viết thư cho các em phải chờ đợi. Các em đừng bao giờ viết: **Bề trả lời bức thư ông gửi cách đây ba năm...** Trả lời chậm đã là thiếu lịch sự, còn nhắc lại làm chi trong thư, có thể đã từ lâu, người viết thư cho các em đã quên những gì họ viết cho các em.

Viết thư cho bạn, cho người lớn, cho người trong gia đình, các em khỏi phải định kèm tem để trả lời như mỗi lần các em viết thư cho người lạ, cho các hiệu buôn, cho công sở để các em hồi thăm điều gì.

*Về việc chọn bao thư, giấy viết thư, cách dán tem, viết địa chỉ, chừa lề, xin các em xem lại bài **Viết thư cho bạn** trong Thiếu Nhi số 6 và 7.*

Các em thân mến,

Lời nói bay đi, nhưng những dòng chữ của các em có thể tồn tại lâu dài. Các em nên thận trọng trong việc trình bày một bức thư. Người ta thường hay nhận xét sự học vấn và giáo dục của các em qua hình thức cái bao thư các em gửi, tờ giấy các em viết, những hàng chữ trong thư của các em. Nhiều việc thành công hay thất bại trên đời lại do sự cẩn thận của người đọc thư của chúng ta.

Bất cứ trong hành động nào của các em, các em nên chịu khó nghe theo lời nhà tư tưởng Pháp, ông Rivarol: Muốn có chút giá trị trên đời, chúng ta phải làm những gì mình có thể làm, những gì mình phải làm và những gì mình đáng làm.

**Thân mến
NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG**

THẮC MẮC CỦA EM

Nhà văn VÕ HỒNG

Tên thật cũng là VÕ HỒNG, sinh ngày 5-5-1921 tại làng Ngân Sơn, quận Tuy An, tỉnh Phú Yên, là con một già đình diền chủ, mồ côi mẹ năm 11 tuổi. Thuở nhỏ, ông học qua các trường xã (Ngân Sơn), trường phủ (Tuy An).

thiều nhi / 2

— Năm 1940 đậu bằng Thành Chung xong, ra Hà Nội theo học ban Tú Tài, đồng thời học luôn cả Nhật ngữ.

— Năm 1943 Đồng Minh đội bom chống Nhật ở Hà Nội, ông trở lại quê nhà.

— Năm 1945 lên Đà Lạt làm việc (giữ chức bì thư cho một nhân vật trong chính phủ Trần Trọng Kim) rồi lại trở về Tuy Hòa làm nghề dạy học.

— Năm 1952 khi Pháp dò bồ Tuy Hòa, ông theo đoàn Cán Bộ địa phương chạy ra Bình Định

— Năm 1954 sau hiệp định Geneva, ông lên Đà Lạt rồi trở về Nhà Trang dậy học các môn khoa học, Sử địa, Pháp văn, Quốc văn, Công dân.

— Khởi sự viết văn từ năm 1939, với các truyện ngắn đăng trên Tuần báo Tiêu thuyết Thủ bày với bút hiệu Ngân Sơn. Sau lấy tên thật làm

bút hiệu và cộng tác với nhiều tạp chí ở Sài Gòn. Võ Hồng cũng là một hội viên của Trung Tâm Văn Bút Việt Nam.

— Tác phẩm đã xuất bản: *Hoài Cố Nhân* (1959) *Lá vân xanh* (1962) *Vết hàn năm tháng* (1965) *Con suối mùa xuân* (1966) *Khoảng mát* (1966) *Hoa bướm bướm* (1966) *Người về* *dầu non* (1968) *Bên kia đường, mặt trời* (1968) *Gió cuốn* (1968) *Những giọt đắng* (1969) *Áo em cài hoa trắng* (1969) *Nhánh rong phiêu bạt* (1970) *Trận đòn hòa giải* (1970) *Xuất hành* *năm mèo* (1971)

HỎI: *Tại sao dưới đất có điện?*
2) *Tại sao ta sờ vào điện mà bị điện giật mà chim thì không?*
3) ...

MỘT EM RÉ BÁN BÁO
(Sài Gòn)

ĐÁP: 1) Dưới đất không có điện. Nó chỉ có tính cách một dây người (âm) đi với một dây điện nóng (đương) để dây điện nóng có tác dụng điện tinh.

2) Ta sờ vào dây điện bị giật vì chân ta dẫm xuống đất. Chim muông chỉ đậu trên một dây nóng, thiếu dây người nên không bị giật.

3) Đã chuyển sơ đồ máy Radio cải tiến của em tới anh Bình Electronic. Nhưng em không cho địa chỉ thi làm sao anh Bình liên lạc với em được.

HỎI: *Xin anh cho biết ở đâu bán những hóa chất như acit clohydric, nước đái quỉ, lưu huỳnh. Em học môn hóa học cần phải có để làm thí nghiệm.*

LÂM HỮU TUÂN
(Gia Định)

ĐÁP: Em đến hỏi mua ở tiệm bán hóa phẩm số 10 đường Cao Thắng Saigon (đối diện rạp chép bóng Đại Đồng)

HỎI: *Tại sao khi cháu lại tiệm, chụp hình rồi rửa thì mất cả tuần lận. Còn khi đem phim đi rửa chỉ mất có 2 ngày. Vậy xin chú B.K. cho biết cách rửa hình ra sao. Tại sao có khi lâu, khi mau?*

NGUYỄN THỊ NGA
(Gia Định)

(Xem tiếp trang 9)

ĐÔI MẮT

Truyện ngắn của
ĐỖ-PHƯƠNG-KHANH

An vòng xe vào mé sau. Công trường hôm nay mở sớm nên An không phải bấm chuông. Thành ra lũ trẻ không nghe thấy dấu hiệu để chạy ứa ra như mọi lần. Có hôm, chúng nó chạy ra rồi xô vào nhau ngã lồng chông. Người mù có những giác quan khác rất tốt. Tai họ nghe rõ hơn. Họ có thể dùng tay sờ mó để nhận xét phân biệt mọi vật và hình như họ có linh tinh nữa.

Cho nên, dù trường mù đóng đúc như thế, mà họ đi lại ít khi va vào nhau. Nhưng những chủ nhật An đến, vì công đóng, nên An bấm chuông và chỉ sau hai tiếng chuông xe đạp, là lũ trẻ con đã xô nhau chạy đê bấu vào song sắt cửa mà chầu mệt rã ngoài nhao nhao. Lần nào khi đem chìa khóa ra mở công hắc gác cũng phải la ó:

— Mày ông tướng đẹp ra cho nhà cháu nhò nào.

Vừa nói, bác vừa quay tít xâu chìa khóa. Đám trẻ lại lục tục rời xa cảnh công và chỉ sau tiếng kít kít, chúng biết công đã mở, chúng lại rối rít vây lấy An.

Chủ nhật nào An cũng đến trường mù đọc truyện cho lũ trẻ nghe. An cũng không nhớ tại sao An lại có thể siêng năng đến như thế. Kỷ niệm lần đầu tiên An biết trường mù thật tinh cờ. Buổi sáng hôm ấy, An đi học nhạc ở đường Nguyễn thương Hiển. Nàng phải đi quanh hồ Thuyền Quang. Thế nào xe lại nồ lốp. Trời đẹp quá. An không gọi xích lô chờ

xe về mà lững thững dắt bộ. Nắng thu ám áp trong như tờ vàng ống. Gió mơn man thổi tạt những sợi tóc mai từ quần quít quanh cõi An. Nước hồ trong vắt lấp lánh vắt sóng. An nghe cõi nhìn trời. Trời xanh cao. Lên lỏi từng mảng mây trắng ẩn hiện qua kẽ lá của hàng cây ven hồ.

An ướm ngực hit từng hơi dài. Hơi gió mát lạnh ngấm vào từng thó thịt. Thật là khoan khoái. Bỗng, một người đi ngược chiều đâm xầm vào xe của An. Nàng hoảng hốt dừng lại. Người đàn ông chơi với chui xuống. Nàng lật đật buông tay xe mà đỡ vội để ông ta khỏi ngã. Sau phút hoảng hốt An định cự ông ta. Nhưng nhìn vào mặt ông, An có cảm tưởng như ông không thấy nàng. Đôi mắt ông hơi dài dài. Ông áp úng nói nhỏ nhỏ và cúi xuống mò mò cái gậy. Đúng là ông ta mù thật rồi. Nhưng ông này không giống những người mù mà An thường gặp ở chỗ mắt ông vẫn chớp chớp bình thường chứ không có sâu hoắm vào hoặc tráng bệch như cũn nhăn. An nhất gậy đưa vào tay ông và ăn cắn:

— Cháu xin lỗi ông nhé. Tại cháu không biết ông...

An vội ngừng ngay lại. Nàng vẫn có cái tật nghĩ gì nói nấy, nên nhiều khi mẹ bảo là vô ý vô tứ. Ai lại nói cái tàn tật của người ta ra. Nhưng ông khách đã nhoèn miệng cười ngay:

— Cõi không có lỗi đâu. Tại tôi không đeo kính mà mắt tôi lại có vẻ

bình thường nên cô không nhận ra chứ gì. Mà người bình thường thì phải tránh xe chứ, đúng không cô. Nhưng mà, tại cô nhé, sao cô lại đi xe trên đường.

Suýt An lại cãi là An đâu có đi xe, An dắt đầy chứ. Nhưng nàng nghĩ ngay là vì ông mù, ông không trông thấy nàng, nên An không cãi nữa sợ ông tủi thân. Nàng nhìn vào chiếc quần tây màu ngà của ông bị mây vết đất ở bánh xe bám vào, đẽ nghị:

— Nhà ông ở đâu, cháu đưa ông về nhé. Quần ông lấm đất rồi, ông đi chơi người ta cười đấy.

Ông khách kêu chiếc ba toong về mé đằng trước:

— Nhà tôi ở trường mù này. Tôi làm hiệu trưởng.

An nhìn theo. Nàng bỗng thấy tờ mờ. Từ bé, nàng chỉ trông thấy người mù ngồi xin ăn ở bến xe Đôi khi, mẹ dắt nàng theo đi coi bói & dàn Ngọc Sơn. Ông thầy bói cầm cái mu rùa lên xóc xóc mòm đúc những câu gì nghe đầy vẻ huyền bí. An thấy như thế giới của họ ăn sau chiếc kính râm kia cũng mù mịt và dày vè bì mật, không dễ hiểu như những người sáng mắt, như An. Gần gũi An lắm, chỉ đến vợ chồng bác xâm mù và thằng con trai nhỏ tối tối vẫn vui vui với nhau lùn mò trên via hè. Có khi, họ ngã đồ nghe ra ngay ở cửa nhà An. Đồ nghẽ của họ là manh chiếu rách. Cà gáy đinh ngồi xếp bằng. Giữa là chiếc thau đồng bẹp

nhỏ. Người chồng cầm cây đàn một giây và kéo lên những điệu nhạc khàn khàn. Vợ ông ta thì gân cò lên mà hát những bài nghe cõi quá đến nỗi An tưởng như họ từ ở một thế giới nào tới và làm những việc cũng lạ lùng không thích hợp với đời sống ngày nay nữa. Thằng bé cầm cái que thỉnh thoảng gõ vào cái thau bếp rồi lại dương mắt nhìn ra chung quanh. Trò chơi chả có gì vui mà dần dần cũng kéo được khà dòng người vây quanh. Vài đồng bạc ném xuống kêu loảng xoảng. Tiếng đàn tiếng ca càng ngày càng xa vời mơ hồ. Bao giờ An cũng ngủ trước khi họ cuốn chiếu trở về.

Cho nên ông hiệu trưởng mù mà lại mù là một điều lạ đối với An. Nàng tường xã hội người mù chỉ gồm có những người nghèo nàn và bí mật như thế mà thôi. An muốn đi theo ông để xem họ sống ra làm sao.

An được giới thiệu với bà hiệu trưởng. An có cảm tình ngay với bà. Bà cao và gầy. Khuôn mặt bà trắng xanh và không hay cười. Nhưng giọng bà êm á và có tiếng ngân. Mẹ thường bảo những người nói giọng có tiếng ngân là những người nhân hậu. An thấy bà chỉ cần có giọng nói êm á là đủ. Vì nụ cười là để dành cho những người mình thương mến. Mà những người bà thương mến ở đây đều mù. Như thế sẽ chả ai được hưởng món quà đó.

Ông bà hiệu trưởng có hai người con trai chín và bảy tuổi. Sau này, khi thân nhau rồi, An được biết bà là người miền Nam. Xưa kia, ông yêu bà, nhưng bà không ứng. Ông là một cầu thủ, sau lần bị thương trong một trận cầu tranh giải liên tỉnh, ông bị mù.

Bà tới thăm ông và thấy ông là người can đảm, không tên là than khóc, lại nhân vì đồng cảnh ngộ, thương lũ trẻ mù lòa, ông quyết tìm cách nâng cao đời sống của những người mù. Bà cảm phục sự can đảm và lòng nhân ái đó, quyết giúp ông, bèn tỏ lòng yêu quý và muốn sống chung để giúp ông trong công việc đó.

Ông xin chính phủ cho được coi một trường mù. Nhận vì cả hai ông bà đều có học vấn cao nên được chỉ *thiều nhi /4*

định ra làm Hiệu trưởng trường mù tại Hà Nội.

Sau khi dẫn An đi qua trường, thấy An tỏ ý muốn giúp bà, bà khuyên An mỗi sáng chủ nhật nên đến chơi, đem theo truyện hay đọc cho họ nghe. Bà tiết rằng thời của bà dành cho quá nhiều việc nên không còn có thể giúp họ hiểu biết thêm về văn hóa, về xã hội bên ngoài. Họ có thể đọc chữ nổi nhưng sách in theo kiểu chữ Braille dành riêng cho người mù còn quá ít ỏi.

Từ đó, mỗi chủ nhật An đều đến và đem theo truyện để đọc cho họ nghe. Thường là một truyện ngắn, có khi là một khúc của truyện dài. An rủ họ ra ngoài hiên, & đó có những ghế nhỏ để chiều chiều họ ngồi chơi mát. An quay ghế thành vòng tròn. Không phải tất cả đều nghe nàng đọc. Có những người ngồi lạnh lùng ở một góc nào đó. Hồi đầu, An tìm cách mời tất cả lại với nàng. Sau nàng biết là có những điều không thể. Bởi vì họ quyết liệt từ chối, đôi khi, họ tỏ vẻ ghét nàng. Có hôm An tức phát khóc. Nhưng bà Hiệu trưởng luôn luôn an ủi nàng. Bà cho biết rằng họ không ghét An, nhưng họ đầy mặc cảm tự ti, cứ dễ mặc kệ họ, họ đã tự thân hồn.

Đọc chừng một giờ rồi, An cất sách và dắt mấy em nhỏ xuống sân sỏi để kể truyện cổ tích và bầy trò chơi. Lũ trẻ thì rất qui nòng.

▼

Cát xe xong, An rón rén bước đê lên gác. An định òa một tiếng cho lũ trẻ giật mình, vậy mà chúng đã chạy ứa ra túm lấy áo nàng cuồng quết.

— A! chị An, sao bừa nay chị tới sớm thế.

— Chị kể chuyện trước đi. Lát chị hãy đọc truyện. Chị kể nốt truyện Hoàng tử có bờm, đi!

Có tiếng hát:

— Bờm gi! È! Hoàng tử rụng bờm rồi. Hôm rụng bờm cậu đau bụng mà.

— À, tại hôm ấy cậu ăn nhiều quá mà. Già có nghe truyện thì cũng chém xuống dạ dày rồi, đâu còn nhớ được.

An vỗ tay:

— Hôm nay chị đến sớm. Vậy nếu các em muốn thì chị kể chuyện trước,

rồi chúng ta ra sân chơi. Lát nữa nắng lên, chị sẽ đọc truyện, được không.

Lũ trẻ lại nhao nhao:

— Được, được, chị ơi, mà truyện gì? Chuyện gì hay hay cơ ý nhé.

— Hôm nay chị kể truyện «Hoàng tử và con chim vàng».

Nàng hắng giọng:

— Ngày xưa, có một Hoàng tử rất nhân từ. Chàng có một đôi mắt xanh biếc rất đẹp. Đôi mắt sáng long lanh như ngọc.

Có đứa hỏi:

— Xanh biếc là thế nào hò chị?

— Xanh biếc là xanh thăm y mà em.

Đứa bé hỏi lại:

— Nhưng màu xanh thì nó thế nào cơ chị, em chưa biết.

An ngán người:

— Ủa, chị quên, màu xanh là màu...

— Thời chị ạ, em biết màu xanh rồi chắc là đẹp lắm hò chị. Em mù từ bé...

An luồng cuồng:

— Không đâu em. Chị vô ý, màu xanh cũng thường như mọi màu, màu xanh...

— Mầu xanh đẹp thật đấy. Nó biếc biếc và trong vắt như bầu trời, như pha lê, như viên ngọc, có phải không ạ. Có lẽ tôi còn nhớ một chút chứ nhỉ. Phải không cô An.

An đã quay lại từ nãy, lúc mới có tiếng ngắt lời nàng. Đó là Tòng, một người không bao giờ chịu nghe truyện An kể, cũng không nghe An đọc truyện.

Tòng đứng dựa gốc cây lan, khoanh tay. Đôi mắt sau cặp kính mát, nhưng An vẫn tưởng như đang nhìn mình với vẻ chế giễu. An áp út:

— Đúng đấy anh Tòng ạ. Tôi thật vô ý. Để tôi kể truyện khác cho các em.

Tòng mím cười:

— Cô sợ hãi. Cô sợ chúng sẽ lại ao ước được nhìn thấy đời sống một lần. Cô sợ gọi cho chúng nỗi niềm chưa xót cho thân phận hổ. Đúng đấy, cô nên tìm truyện gì dùng có hình ảnh, màu sắc, để khỏi bị phiền phức, cho lòng bác ái của cô được yên ổn.

An nghe lại, không trả lời.

Chủ nhật sau, trong khi An đang

đọc truyện trên hiên thi Tòng đến. Chàng lẩn vào một cái ghế trống sát trong góc. Lúc hết giờ, Tòng tiến đến nói nhỏ:

— Hôm nay tôi phiên tôi cần sự yên ổn. Chắc hôm trước cô giận tôi lắm.

An đáp với:

— Tôi ít giận.

Tòng cười:

— Chắc là lại thêm giận kè mưu lòe, Xin lỗi cô, tôi thật không muốn cô buồn. Nhưng sao tôi...

Tòng ngừng lại. An rủ Tòng xuống sân nghe nàng kè chuyện cho lú nhỏ.

Lú lẩn, lú trẻ biết bao hết những chuyện thần tiên mà An được đọc suốt thời thơ ấu. Một đôi khi, chúng cãi nhau về chi tiết của chuyện nào đó tới cà tuồn, An cũng thán với chúng hơn. Nhiều hôm, An ở lại tối giờ ăn cơm trưa. Nàng theo vào phòng ăn để gấp giúp mấy em còn quá nhỏ, phụ bà giám thị. Những cậu lớn khi ngồi vào bàn, họ quờ tay một lượt là biết vị trí của các món. Còn bát của họ thì đã để vào một cái khuôn dọc lõm xuống bàn trước mặt mỗi người cho khải đồ. Họ ăn uống rất gọn gàng. Nhưng mấy em nhỏ trông rất tội nghiệp. Cố em thì mắt bao màng tráng như miếng cùi nhăn. Cố em mắt đã nòi, lại không có kinh nên với cái hốc mắt lép dỗ ghèo ra, các em cứ có nhường lên nhìn vào món nào đó. Mấy hôm đầu, thấy thế An phát khóc. Cái cảnh tượng trên một dãy bàn dài đồ vãi đầy đồ ăn với hai hàng ghế đầy những em nhỏ không còn trông thấy gì mà cứ hau hau tim kiém làm An khóc tâm quái. An vẫn sợ thấy người nào đó ao ước cái gì mà không đạt được. Nhưng An không thể làm gì cho các em này. Các em chỉ đang trước nhìn thấy mấy món ăn để chờ nào. Lớp màng tráng kia, trông mắt lép kia đã ngăn cách các em đời đời

với thế giới đầy màu sắc, thế giới nào nhiệt bên ngoài, đã chôn vùi tuổi thơ với những món đồ chơi dù tăm thường, với những buổi hái hoa dưới bướm. An thấy hắt lực trước nỗi đau khổ mà tất cả quanh An đã chịu đựng. Và nàng cảm tạ Thượng Đế, ôi, ơi kỳ biết bao, rằng may thay nàng còn có đôi mắt. Nàng cũng thấy

MÙA PHƯỢNG NÓ

*Hoa khoe sắc thảm nhẹ rơi rơi
Đây lớp ngày xưa bùi tiếng cười
Và cõi tâm hồn dang điều nhớ
Âm thầm mang kỷ niệm chơi với
Hoa khoe sắc thảm vờn bóng
khuảng*
Đêm cô tró nhỏ đứng tần ngần
Tay vắng chào xa vùng thơ mộng
Tiếng quốc xa dần theo bước chân
Rồi nắng hạ vàng giăng trường
xưa

*Hoa vẫn rơi bên trán gió lùa
Lớp buồn ngọt ngắn ôm phiền
muộn
Hành lang lặng lẽ ngóng mây
thưa...*

— TA LÊ VĂN —
(TR. H. Hoàng Diệu)

ân hận với sự kiêu hãnh ngầm của nàng mỗi khi nàng ở trường mù trộ vè. Nàng đã cảm thấy kiêu hãnh rằng đã giúp đỡ họ, đã thương xót họ. Tôi nghiệp thay, trong khi đáng lẽ họ cũng được như nàng. Nhưng Thượng Đế sao lại cho họ phải đui mù như vậy. Cho nên An càng cố gắng giúp họ như là một hành động để đền ơn.

Một hôm An đọc truyện Cảnh Hàng Hoa của Nhất Linh. Mọi người chăm chú nghe. Tôi chở Minh bị mù có tiếng thở dài. Đến đoạn Minh ghen định tự tử, có một cậu phản đối:

— Trời! Sao lại tự tử. Cái anh chàng thật là hờn dỗi. Chẳng biết phải trái gì cả.

— Nếu cứ tự tử là xong mọi chuyện thì chết là điều đê nhất. Nhưng còn người sống, còn Liên kia, nàng sẽ đau khổ biết bao.

An nhìn anh chàng vừa gõ ý và mím cười. An ta thật yêu đời và đê dái quá, thật là hiếm thấy trong chốn này. Bỗng An bắt gặp Tòng dang nhìn ra phía ngoài. An lui gần hỏi:

— Anh Tòng nhỉ? Xét thế nào.

Tòng cười:

— Tôi thấy ông Nhất Linh đê Minh tự tử là đúng. Nhưng ông lại cho sống lại. Và hình như, nếu tôi nhớ không lầm thì ông lại cho sống mặt nữa. Thật có hậu và tốt đẹp. Nhưng có tướng tượng coi, nếu anh

chàng Minh không sáng mắt lại, rồi sau này đi làm thầy bói, thì cô Liên yêu quí và xinh đẹp kia sẽ ra sao. Sẽ cắp tráp theo sau hay là cầm đầu gãy đầu đường.

An tức uất lèn. Hịnh như Tòng bất mãn và muốn tàn phá hết cả ý định tốt đẹp của nàng. Nàng đã bỏ buổi sáng chủ nhật để tới đây, đọc những truyện mà nàng đã coi rồi, chàng cảm hứng thú gì cả. Nàng chỉ muốn làm cho họ đỡ khổ, ngày chủ nhật của họ đỡ tệ nhất, đê an ủi họ, cho họ đỡ phiền muộn trong một vài giờ của cuộc đời tối tăm dài dằng dặc. Nhưng họ có muốn không. An bỗng cảm thấy nàng nghĩ sai. Minh ở thế giới khác. Không phải họ. Không giống họ, không có cái cảm giác của họ, nên điều mình nói ra đều là những điều xa lạ và khen kiêu khiển cho họ không thông cảm. An đứng im bối rối. Tòng lại tiếp:

— Tâm hồn tôi mục nát quá phải không cô? Người ta nói: «Con mắt là cửa sổ của tâm hồn». Tiếc thay, cửa sổ của tôi đã đóng chặt bằng khóa chìa do tay anh đón.

An chạy một mạch xuống nhà lấy xe về thẳng.

Mấy tháng sau, An trở lại. Lần này An đến đê từ biệt họ. An sấp đi lấy chồng. Sau khi cười nàng sẽ theo chồng đi xa. Lúc nàng lên tới hiên, nàng thấy họ đã ngồi đằng đù và dang lẵng tay trên cái khuôn đê viết chữ nỗi. Dù An đi rất nhẹ, cũng có người reo lên:

— A ! cô An !

Đúng là mắt đã kém thì tai thính, An vui mừng chạy lại chào họ. Họ hỏi thăm rồi rít và đòi nàng đọc truyện. Nàng nói rằng chỉ tối chơi được một lúc thôi. Một vài người cho nàng biết là họ đã trách Tòng dữ lắm. Nàng vừa trả lời vừa tim Tòng:

— Không phải lỗi tại anh ấy. Tại tôi bận.

Và mắt nàng đã gặp Tòng. Chàng ngồi trong một góc, đang chăm chú viết trên cái khuôn. Mặt chàng xanh xao. An lại gần chàng cúi xuống nói:

— Anh đừng buồn nhé. Tôi không giận anh đâu. Tại tôi bận.

Tòng không đáp, cứ cầm cuộn ấn tay xuống tờ bìa. Một lúc sau Tòng nói :

— Cô dì ở riêng à.

An ngạc nhiên:

— Vâng, sao anh biết.

Tòng vẫn cúi :

— Những người mù thì trời lại phú cho linh tinh bén nhạy.

Bỗng nhiên, chàng luống cuống lật rót cái dùi đũi viết. Chàng chụp vội bàn tay An đang chống trên bàn. Nhưng vì cái dùi rơi, An đang cúi xuống nhặt, thành ra Tòng chụp hụt.

Tòng vội thấy rõ, rất rõ, sự kém cỏi, mù lòa của mình. Linh tinh cho chàng biết tay An chống lên bàn, mà không kịp thấy An đang nhặt dùi chiếc dùi. Sau giây phút đó, Tòng lại trở về cái vỏ ốc cũ của chàng. Tòng nói nhỏ :

— Đã ba năm nay, đây là lần đầu tiên tôi cảm ơn trận đau đớn làm cho tôi trở thành mù lòa, vì nhờ nó, tôi khỏi nhìn thấy khuôn mặt sáng rõ của cô.

Tòng vừa đứng lên vừa nói :

— Cô tốt lắm. Đù rồi ! Tôi sẽ không quên trên đời có người hào hiệp và thương người như cô.

Tòng sờ soạng tiến về phía dãy nhà ngang. Nước mắt An chảy dài xuống má. Lời nói cay đắng của Tòng không làm cho nàng giận nữa. Nàng đã hiểu phần nào tâm trạng của những người đau khổ này. An tiếc đã không sớm cảm thông với họ, mà giận họ, uồng đi bao ngày mà lê ra. An có thể giúp đỡ họ được.

ĐẠO DIỄN TÍ HON

Các bạn đã xem phim Kiếm Hiệp Trung Hoa thường thấy những cảnh đâm thấu từ bên này qua bên kia trông rất rùng rợn, đó là những cảnh già do những nhà đạo diễn phim dựng nên. Nhưng hôm nay, dân Thiếu Nhi chúng mình sẽ làm đạo diễn cho các bạn « té con mắt »...

Các bạn cần có một cây gươm hay dao dài, cắt ra làm hai cho cân bằng, đốt nến lên xong, các bạn lấy mỗi khúc hơ cho nửa cây gươm cong xuống như hình dưới đây :

Được hình gươm như thế rồi, các bạn cho khúc cong dưới vào lưng quần, khúc mũi gươm cũng thế. Đây là hình ảnh chứng thực... :

Nếu táo bạo chút nữa bạn có thể cho thuốc đỗ vào « chỗ bị đâm ». Kết quả vui lắm...

(Khi nhìn bằng mắt. Người khác không bao giờ thấy hai khúc cong dưới.) Và sẽ có cảm tưởng như thật.

Các bạn cũng có thể lấy tre hay dứa làm như một mũi tên. Lấy « che-wing-gum » dán hai cục vào hai đầu, lện vào gần sát lỗ rỗn, mũi thì châm vào xương sống...

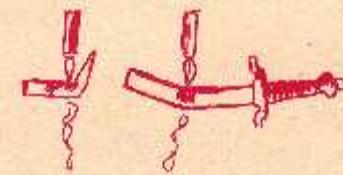
(Nhưng phải khoét hai lỗ nhỏ trên áo để có chỗ cắm đầu cây vào).

Đừng cho bố mẹ thấy, vì倜傥 thật ông bà sẽ đem bạn đến nhà thương ngay.,,

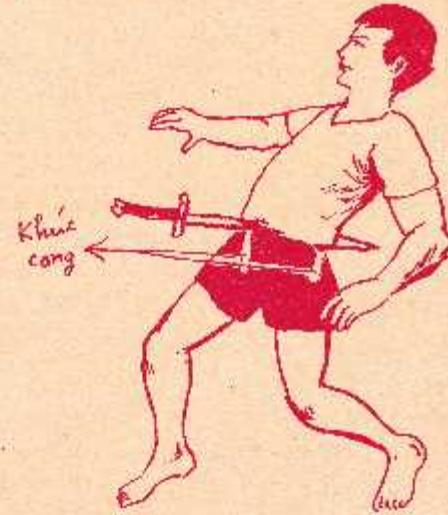
ĐẠ LÝ VŨ
(Khánh Hội)

(GƯƠM DẬP CAOSU CẮT TỐI)

(GƯƠM NHŨN NGANG)

SỰ TIẾN HÓA và ĐỜI SỐNG Loài Ngựa

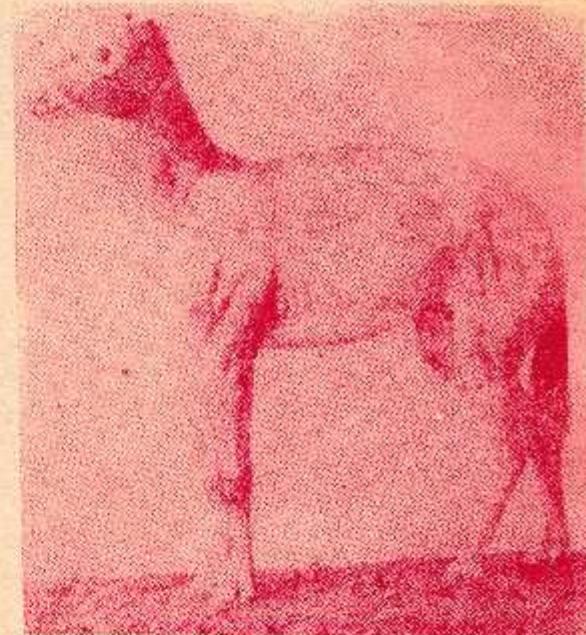
Ngựa là loài thú đã xuất hiện trên trái đất từ hơn 60 triệu năm qua. Vì thời gian, vì những biến đổi trên địa cầu khiến cho hình dáng của nó cũng dần đổi lốt để thích ứng với hoàn cảnh hiện tại.

Ban đầu, tức là cách đây khoảng 60 triệu năm, nó là một con vật có đến 5 ngón thay vì 1 ngón như bây giờ và răng thì có đến 44 cái, răng cẩm có những mấu tròn nên nó ăn được cả lá cây và những động vật như cua, ốc sò... người ta gọi nó là con Nguyên đê thú, nó di bằng bàn chân như loài gấu và sống ở nơi bùn lầy nhiều cây cối.

20 triệu năm sau, tức là cách đây 40 triệu năm, hình dáng nó đã bắt đầu thay đổi và hơi giống con ngựa như bây giờ. Vì lúc đó vào Thủy tân kỷ nên người ta gọi nó là Thủy tân mã. Tuy nhiên, con vật này chỉ lớn bằng con mèo, chân trước có 4 ngón, chân sau có 3 ngón. Người ta nghĩ ngờ chúng không phải là con cháu của Nguyên đê thú, nhưng sau nhiều cuộc khảo sát, người ta thấy có những mảnh xương con ở hai bên chân, chứng tỏ nó vốn là loài có 5 ngón. Nó cũng di bằng chân như con Nguyên đê thú nhưng răng của nó đã biến đổi khá nhiều. Những mấu răng cẩm xẹp xuống thành đường dài, nhẵn nhụi. Cò nó chỉ lưa thưa vài sợi lông cứng chứ chưa có bờm, đuôi thi ngắn cũn cùn và rất ít. Cách sinh sống của nó cũng giống như tò tiên nó, nghĩa là ăn lá cây và sống ở nơi bùn lầy nước đọng.

Vài triệu năm sau, tức là vào thời Tiệm tân kỳ, mặt đất đã đổi lốt đồng lầy lấp lấp trở nên khô cạn, không còn mềm nhão như trước nữa. Một sinh hoạt mới, một cuộc sống mới bắt đầu hiện diện trên trái đất. Những con vật không thích ứng với

HUỲNH ĐĂNG KHOA

những sự biến đổi ấy dần dần bị tiêu diệt.

Lúc bấy giờ, con Thủy tân mã lại thêm một lần biến đổi. Tầm vóc của nó lớn hơn trước, nó đã có một cái bờm nhỏ và đuôi nó cũng dài hơn chân của nó chỉ còn có 3 ngón. Ngón giữa lớn hơn và ở đầu ngón có một móng dày, người ta gọi nó là con Tiệm tân mã. Thế là con ngựa đã lớn lên trong một hoàn cảnh mới, khác hẳn với tò tiên chúng trong vài triệu năm về trước.

Trong lúc đó, khí hậu càng ngày càng khô khan nên một số lớn rừng cây không còn nữa và thay thế bằng những đồng cỏ tươi tốt mọc tràn lan khắp nơi. Những cảnh cây ở dưới thấp càng ngày càng ít khiến cho đời sống của chúng trở nên khó khăn.

Để thích ứng với hoàn cảnh hiện tại và để bảo tồn nòi giống, con Tiệm tân mã tập luyện và biết ăn được cỏ. Răng của nó cũng thay đổi khá nhiều, những mấu răng cẩm trước kia được thay thế bằng những đường cong. Nhờ vậy nó ăn cỏ được dễ dàng hơn.

Khi tự vệ, nó chỉ biết chạy thật nhanh nên ít khi nào bị lâm nạn. Cũng vì thế một phần mà nòi giống của chúng mới không bị diệt chủng. Trong 3 ngón chân của nó, chỉ có ngón giữa chậm xuống đất, vì vậy đầu ngón ấy là nơi tập trung sức năng của toàn thân nên càng ngày

Ngựa có cách đây vài chục triệu năm.

ngón giữa càng phát triển để đến nầm móng xương đai. Tầm vóc của nó đã lớn bằng con mèo và bây giờ người ta gọi nó là Trung tân mã vì đó là thời Trung tân kỳ.

Dần dần, những đường cong trên răng cẩm nối liền lại với nhau thành hình vành cung như ở giống ngựa ngày nay. Chiều cao cũng phát triển hơn trước. Những sự thay đổi này khiến cho đời sống của nó thành thoi hơn và dễ trốn thoát được nanh vuốt của kẻ thù, mặc dù nó phải sống ở nơi đồng trống, không có chỗ ẩn nấp.

Giống ngựa đầu tiên di bằng 1 ngón chân gọi là Nguyên mã. Bấy giờ nó đã lớn gần bằng con ngựa ngày nay và chỉ ít lâu sau nó đã hoàn toàn đổi lốt so với tò tiên nó ngày trước. Di tích của những ngón chân xưa chỉ là những mảnh xương nhọn mà đã che khuất ở hai bên cò chân và răng nanh cũng nhòe dần hay mất hẳn ở giống ngựa hiện đại.

Đó là lịch trình tiến hóa của loài ngựa, một loài có thân thể mảnh mai nhưng sức chịu đựng dai dẳng phi thường. Nhờ sức chịu đựng ấy mà nó mới bảo tồn được nòi giống và được loài người trọng dụng. Ngựa là một phương tiện di chuyển độc nhất thời xưa. Ngựa cũng được xếp vào một trong những con vật quý nhất nhở ở sự can đảm và đức tính trung thành của nó.

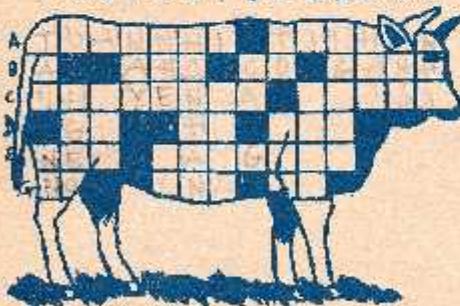

GIAI TRÍ

Ô CHỮ CON BÒ

TUẤN NHI (Tam Kỳ)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

NGANG :

A) Tên tác giả ô chữ này — Nước chia ra làm nhiều... — Anh
 B) Mẫu tự đầu — AHA — Vật đặt ở dưới nước để cá chui vào — Ta phải... đua học tập
 C) Cây rêu phát sinh đầu tiên là một ... — Người làm thơ
 D) Tiếng cười — Làm giúp — Nhỏ (tiếng Hán)
 E) Đèn sáp còn gọi là... — Đồ vật người ta buôn bán.
 G) Không đòi — Ba của mình — Châu Đại Dương còn gọi là Châu...

ĐỌC :

1) Trái với cựu — Anh bình phuong
 2) U — Trái với giàu (bò chữ đầu)
 3) A — Tên ông vua đầu tiên đòi nhà Lý
 4) Trái với xưa
 5) Không nặng — Một thứ bệnh về phổi
 6) Nặng mãi không mua
 7) Cây gậy — Chim có tò, người có...
 8) Vật dùng để uống nước — G.
 9) Không nhỏ — Mềm (tiếng Hán)
 10) I — Cũng là lúa
 11) Việc làm tốn ra mình là người quân tử
 12) Việc làm không có lợi
 13) NS
 14) Hai (tiếng Hán)
 thiêu như /8

TRẢ LỜI ĐỐ VUI KỲ TRƯỚC

— Nếu A đúng là kẻ khi nói thật khi nói dối (như anh ta tự khai) thì câu trả lời của B và C đều sai (tức là cả 2 anh B và C cũng nói dối) như thế trái với giả thuyết (chỉ có một kẻ nói dối thôi).

— Nếu A là kẻ luôn luôn nói thật thì câu trả lời của anh C cũng xác định anh ta là kẻ nói thật. Như vậy cũng trái với giả thiết. (chỉ có một kẻ nói thật thôi).

— Vậy ta phải kết luận A là kẻ luôn luôn nói dối.

— Từ đó anh ta suy ra :

- 1) Anh B là kẻ nói thật.
- 2) Anh C là kẻ khi nói thật, khi nói dối.

ĐỐ VUI HÀNG TUẦN

Ba người bạn rủ nhau đi nhậu, trước khi nhậu họ cùng treo mũ lên móc. Sau đó cả ba cùng

quá chén, lúc về luy có nhớ lấy mũ, nhưng mỗi người đều vớ đại lấy một cái.

Như vậy tỉ lệ may mắn mỗi người có thể lây trúng mũ của mình là bao nhiêu, 1 trên 3, 1 trên 4, 1 trên 5, hay 1 trên 6 ?...

KHẮC DẤU TRÊN CAO SU

Đọc NGUYỄN HIỀN

Bạn có một số sách, truyện, bạn muốn có một con dấu để ấn vào những quyển sách, truyện hoặc cuốn vở. Đây, tôi xin bày cho bạn cách làm.

Dụng cụ:

- 1 thỏi gôm (cực tẩy viết chí)
- 1 lưỡi dao lam
- 1 cây bút (bút đũ, nguyên tử).

— Và một mảnh giấy.

Trước tiên bạn đo kích thước thỏi gôm trên mảnh giấy và rồi bạn ghi vào trong ô những tên bạn muốn khắc. (Hình 1) sau đó bạn lấy thỏi gôm chèn lên chữ và ấn nhẹ. Thế là trên thỏi gôm có chữ bạn muốn (đi nhiên chữ ngược) vì mực bút chưa khô. (Hình 2) sau cùng bạn lấy lưỡi lam và khéo tay rạch và khắc theo các cứ thật từ từ... đừng vội mà hư. Khắc xong bạn đã xài được rồi. Bạn

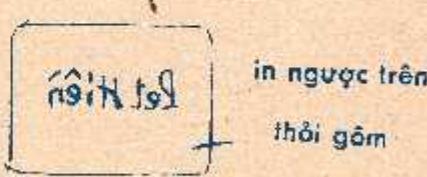
lấy mực Tampon (hay mực nước dò) làm một hộp như mực hộp Tampon & các công sở. Thế là bạn đã xài được... không những bạn có con dấu, mà bạn cũng đã trở thành nhà điêu khắc... tạm thời.

Chúc bạn thành công.

Hình 1

Hình 2

khắc xong bạn thử

ẢO THUẬT

BIỂN GIẤY NGŨ SẮC THÀNH RUỢU

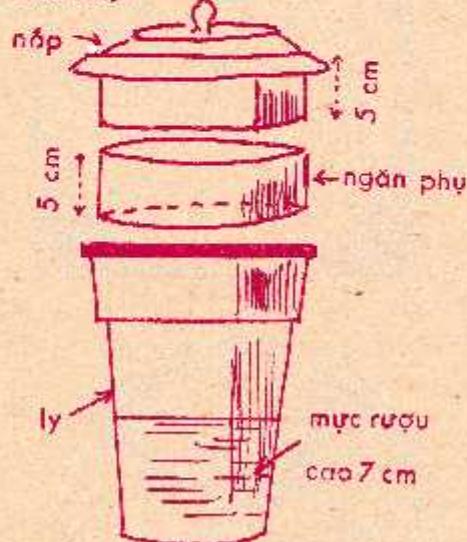
Trình diễn:

Bạn giơ trước khán giả một cái ly bằng thiếc, bên trong chứa đầy giấy vụn ngũ sắc (bạn bóc vụn giấy cho rồi là ta xuống ly để mọi người thấy rõ). Bạn đặt ly lại bằng một cái nắp rồi miệng hô « Hấp ! ». Bây giờ mở nắp ra, những mảnh giấy vụn trong ly đã biến mất. Bạn nghiêng ly để rót, khán giả ngạc nhiên thấy có rượu chất màu đỏ tươi chảy ra !

Sửa soạn:

- 1 cái ly bằng thiếc cao chừng 15 phân.
- 1 cái ngăn đẽ vừa khít lòng ly, cao chừng 5 phân.

→ 1 cái nắp ly có vành trong cao bằng chiều cao của cái ngăn và đường kính nhỏ hơn cái ngăn một chút để có thè miệng ngăn ôm khít vành nắp.

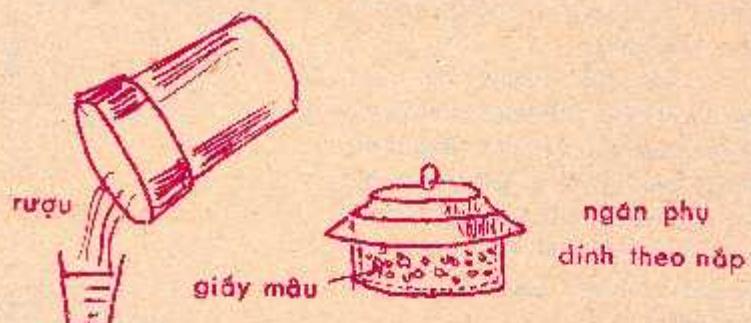
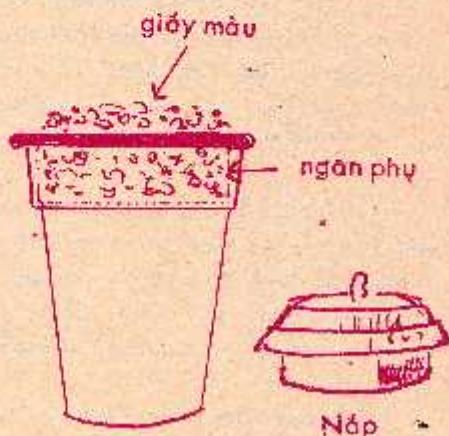

→ Đổ nước pha màu vào ly mực nước cao độ 7 phân. Đậy cái ngăn lên. Trong ngăn đẽ giấy ngũ sắc cát vụn.

Xảo thuật:

Sau khi đảo giấy vụn trong ngăn phu cho khán giả thấy, bạn đặt nắp ly lên. Đến lúc mở nắp ra thì ngăn phu đã theo cái nắp mà ra ngoài.

Bây giờ bạn chỉ việc rót « rượu » ra cho khán giả coi chơi !

THẮC MẮC

(Hãy theo trọng số)

ĐÁP : Việc rửa một cuộn phim thành ảnh phải qua các giai đoạn: tráng phim (để làm hiện hình và giữ hình), phơi khô rồi rọi lên giấy ảnh và ép lẳng. Tất cả công việc ấy mất chừng một ngày. Đó là trường hợp em đem phim tới tiệm. Còn trường hợp em đi chụp hình ở tiệm, tiệm sử dụng cuộn phim của họ để chụp

cho nhiều khách hàng. Đến khi chụp hết cuộn phim rồi mới tháo ra đem đi rửa một thê. Như thế thời gian lâu hơn là vì phải chờ đợi cho họ chụp hết cuộn phim đã.

HỎI : Em nuôi cá Thia Lia (cá đá đẽ). Cá em nuôi đẽ hai ba lứa, mỗi lứa đẽ một hai trăm con. Vậy mà cá con cứ chết hoài, không lớn được, mặc dầu em cho cá ăn láng quăng mà cá con cứ chết. Anh có thể chỉ cho em cách nuôi cá đẽ khỏi chết không ?

NGUYỄN PHÚC CƯỜNG
(Saigon)

ĐÁP : Nuôi cá đá đẽ em phải chú ý đến ba yếu tố: chỗ nuôi, nước và đồ ăn. Chỗ nuôi phải rộng để cá

tới lui thoái mái (nhưng chừng vài tháng khi cá biết đá bóng rồi phải nhốt riêng từng con trong chai). Nước nuôi cá tốt nhất là nước mưa, hoặc không thì nước giếng. Cá của em đẽ chết là vì em nuôi bằng nước phông tên. Trong nước phông tên có nhiều hóa chất dễ sát trùng, làm cá con chịu không nổi. Nếu dùng nước phông tên em phải để chừng vài ngày cho hóa chất bay hết, hoặc lồng hết rồi hãy thả cá vào. Cũng đừng cho cá ăn nhiều quá, mỗi ngày chừng 2 lần, mỗi lần chừng mươi, mươi lăm con.

Trong T.N. một số tời sẽ có bài nói về cá đá đẽ. Em nhớ đón coi.

BÁCH KHOA

THỦ CÔNG

BÁNH XE QUAY TRƯỚC GIÓ

CỦA VỊT MỎ

Cách làm :

1.— Vẽ một hình vuông cạnh là 20 phân trên một miếng bìa mầu. Kẽ 2 đường chéo của hình vuông để tìm tâm điểm O. Từ tâm điểm O ta vẽ một vòng tròn nội tiếp với hình vuông mà bán kính là 10 phân. (Hình 1).

2.— Cũng từ tâm điểm O ta vẽ một vòng tròn thứ hai nhỏ hơn, đường bán kính là 8 phân, và một nhỏ thứ ba ngay gần tâm điểm O đường bán kính là hai phân. (Hình 2).

3.— Trong vòng tròn ở hình 2 ta vẽ theo như hình 3, cắt những chỗ có nét đậm và gấp ở những đường chéo. (Hình 3).

4.— Vẽ hình vuông khác cạnh cũng là 20 phân trên một miếng bìa dày (carton) rồi vẽ một vòng tròn nội tiếp bán kính là 10 phân theo như cách vẽ ở hình 1 (Hình 4) để làm cái đế, ta nên làm hai hình tròn như vậy dán liền vào nhau để cho đỡ thêm nặng.

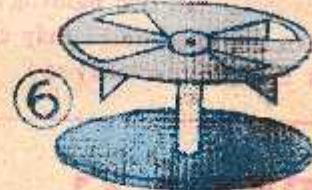
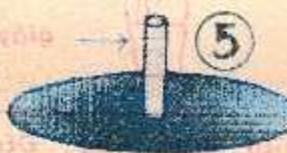
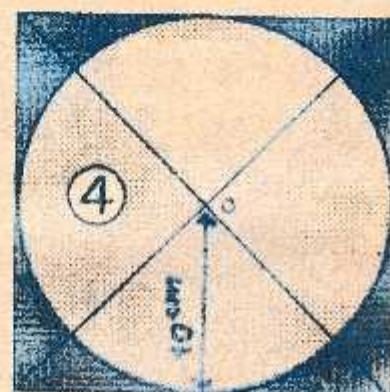
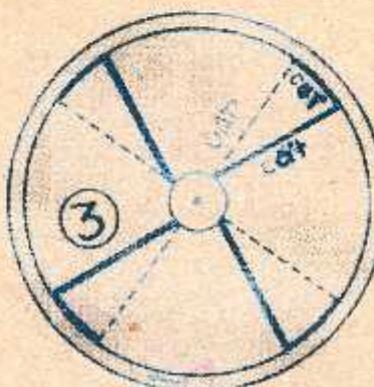
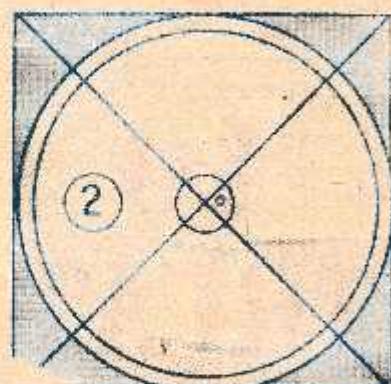
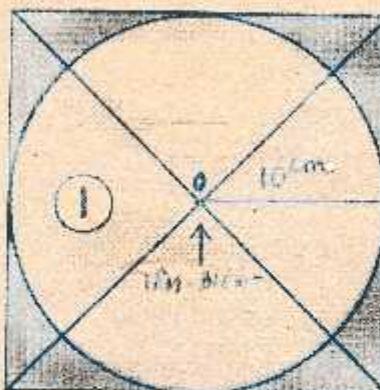
5.— Lấy một khúc gỗ tròn, đường kính độ 1 hay một phân rưỡi, dài độ 20 phân, hay 1 cây thước kè gỗ cũng được để làm cái Trục. Đóng đế vào cái trục (Hình 5).

6.— Gắn vòng tròn (bánh xe) ở hình 3 đầu trục bằng Punaise hay đinh nhỏ (Hình 6).

7.— Cắt những búp bê và những lá cờ nhỏ dán vào chung quanh bánh xe, xong để trước gió bánh xe sẽ quay tít như 1 cái tán của đèn kéo quân rất đẹp.

Kích thước trên là kích thước phòng chừng. Các em có thể tùy ý làm lớn hay nhỏ tùy theo ý thích. Mong các em thành công ./.

VỊT MỎ

THỦ CÔNG CON VE SẤU BẰNG GIẤY

Cách gấp.

1 — Gấp chéo một tờ giấy vuông. (H.1) nên làm giấy mẫu vàng sậm gần giống mẫu con ve.

2 — Gấp hai đầu B và C lên đầu AA theo đường chấm ở hình 1 và ta có hình 2.

3 — Gấp hai đầu B và C xuống theo đường chấm và chiều mũi tên ở hình 2 ta có hình 3.

4 — Gấp đầu A xuống theo đường chấm và chiều mũi tên ta có hình 4.

5 — Gấp đầu A xuống theo đường chấm và chiều mũi tên ta có hình 5.

6 — Gấp vè dằng sau theo đường chấm và chiều mũi tên ta có hình 6.

7 — Gấp hai đầu nhọn ở đầu theo đường chấm và chiều mũi tên ở hình 6) để làm hai mắt con ve ta đã gấp xong con ve như hình 7 và hình 8 rồi.

Chúc các bò gấp khéo và đẹp.

(TB : Tôi có qập một mẫu con ve sầu và gửi chủ Nhật Tiến, nếu bò nào thắc mắc thì sáng chủ nhật đến thăm chủ Nhật Tiến ở tòa soạn để xem mẫu)

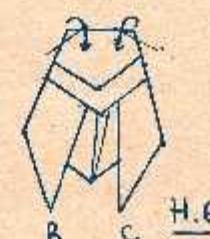
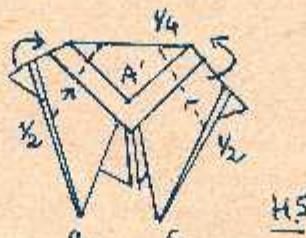
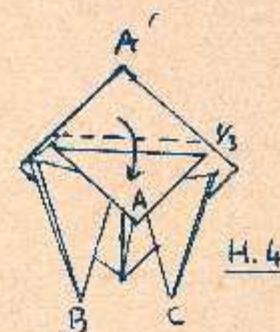
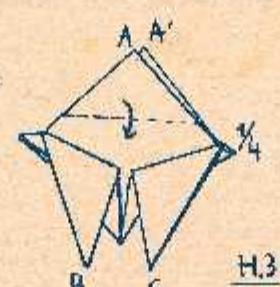
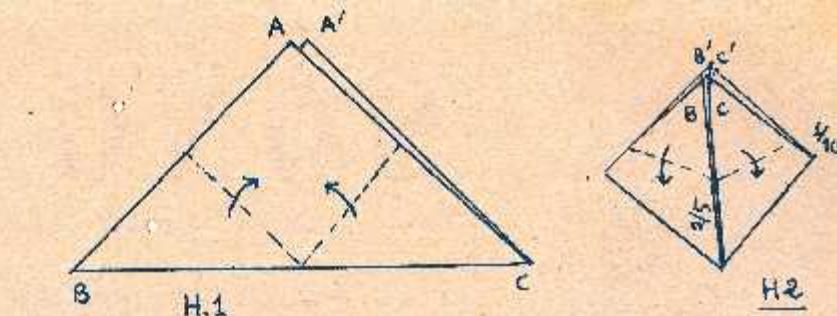
CHÂU LY : Sưu Tầm

CÂU ĐỐ

HOÀI SƠN (Tam Kỳ)
(Nguyễn Hoài)

1) Rung rinh nước chảy qua đèo
Bà già lặn lội mưa heo lũa chồng.
— Đỗ là trái gì ?

2) Con mèo con chó có lông,
Bụi tre có mồi, mồi đồng có quai
— Đỗ là quả gì ?

3) Bằng hạt đỗ, ăn quả cá lồng.
— Đỗ là con gì ?

4) Một cây mà có năm cành
Nhưng nước thì héo, đẽ danh thi tươi
— Đỗ là cái gì ?

5) Chồng thì đẽ bụng ra ngoài
Vợ lại có tài thất lung buộc bụng
— Đỗ là trái gì ?

1) Bạn thử tìm trong con người
của bạn, có cái gì bắt đầu bằng
chữ X, trừ cái xương ?

2) Nhìn hình vẽ dưới đây, đó bạn
đọc được tên của một bậc thầy
đáng kính :

O' - 4'

ĐỐ NÁT ÓC

(Xem trả lời trang 27)
thiều nhì / II

SÔNG LÂU

- NGƯỜI GIÀ NHẤT THẾ GIỚI BAO NHIỀU TUỔI ?
- CÂY GÌ SỐNG ĐẾN 8.000 NĂM ?
- CON CHIM GÌ SỐNG LÂU NHẤT ?

LAM SƠN sưu tầm

Ông M. Guéneau, một nhân viên của Hội các Y-Si Pháp, là tác giả của cuốn sách mang tên : « *Làm sao để sống lâu trăm tuổi ?* » Trong cuốn sách này, ông M. Guéneau có thuật lại một câu chuyện thú vị, có thật sau đây :

« Ngày 31-1-1554, đức Hồng-Y Armagnac đi qua một đường phố, thấy một ông già 80 tuổi đang đứng khóc trước cửa một ngôi nhà. Hỏi thì ông già kia bảo rằng ông khóc vì bị ba ông ta đánh. Ngạc nhiên, đức Hồng-Y vào ngôi nhà đó thì gặp một cụ già 113 tuổi. Cụ già này giải thích :

« Tôi đánh nó vì nó vô lễ với ông nội nó. Nó đi ngang trước mặt ông nội mà không cúi chào. Lấy làm là quá, đức Hồng-Y đi tìm thăm thân phụ của cụ già 113 tuổi kia thì gặp đánh một cụ già khác, thọ... 170 tuổi ».

Chính ông M. Guéneau, tác giả cuốn sách trên cũng sống rất lâu. Ông chết năm 1935, vào năm ông được 103 tuổi.

Gần đây nhất, năm 1927, nhà văn Henri Barbusse đã đến thăm một nông dân tên Chaposki tại một làng thuộc nước Nga. Nông dân này được 140 tuổi. Nhà văn ngạc nhiên và cũng khi thấy ông Chaposki tuy già nhưng hoạt động vẫn nhanh nhẹn, mắt vẫn sáng tỏ và giọng nói thật trong trẻo. Bà vợ thứ ba của ông (là một bà già 82 tuổi. Con gái thứ hai của ông 26 tuổi).

Cũng vào năm 1927, sau một cuộc kiểm tra dân số tại Novoborisov ở Nga, người ta bắt gặp một người già là sinh năm 1796. Ông ta tên là Marsiania Miliarévitch, 130 tuổi và đã đi bộ từ nhà ông đến nơi khai giấy tờ, qua mít quảng đường 20 cây số.

Nhà thông thái Nga, tên Bogomoletz, cho biết rằng có một cụ già 123 tuổi, chết vào năm 1935 vì một bệnh truyền nhiễm, để lại con gái 80 tuổi. Ông cụ này còn trí nhớ minh mẫn, thính quan còn tốt và trước khi chết 3 năm, cụ vẫn còn làm việc đồng áng một cách dẻo dai.

Việc kéo dài đời sống, từ lâu, vốn là một cái đích nhảm của khoa học. Trong vũ trụ, vạn vật, người ta thường tìm thấy nhiều trường hợp sống lâu khá là lùng, từ như có loại thường sống lâu đến 3.000 năm ; con chim ưng sống lâu đến 122 năm. Vậy tại sao con người lại không tìm cách để kéo dài tuổi thọ ?

Một nhà thảo mộc học trứ danh tên Negeli, cho rằng trong thiên nhiên, không có cái chết nào gọi là cái chết tự nhiên cả. Ông dẫn chứng có những loại cây sống lâu đến 2.3 nghìn năm. Chúng không tự nhiên mà chết. Chúng chết chỉ vì một thiên tai nào đó như bị bão tố, sét đánh, mưa lũ làm tróc gốc mà thôi. Cái cây đặc biệt trồng tại biệt thự Orotava, ở Teneriffe, đã sống đến mấy nghìn năm. Thân cây rỗng ruột nhưng cây vẫn sống cho đến ngày nay bị một con giông quật ngã.

Một cây cầm chi (baobab) có thể sống lâu từ 5.000 đến 6.000 năm.

Một cây dracéna có thể sống tới 8.000 năm.

Những nhà du lịch cho biết cây ô-li-vo của nhà hiền triết Platon sống hơn 2.000 năm trong vùng ngoại ô Nhã Đèn (Athènes).

Cây vương ngô đồng (phatane) của nhà thần y Hippocrate, ở tại đảo Cos, sống đến 2.300 năm.

Các loại thông, tùng, bách thường sống lâu từ 570 năm đến 3.000 năm.

Thú vật không sống lâu bằng cây cối nhưng người ta cũng phát hiện được nhiều trường hợp lạ, chứng tỏ loài vật sống cũng khá dài. Năm 1732, người ta bắt được một con

chim ưng tại mồi biển Bonne-Espérance. Con chim này đeo nơi cổ một chiếc vòng vàng có khắc câu : «*Hoàng Đế Anh Quốc, 1660.*». Như vậy, Chim Ưng đã sống với chiếc vòng ấy đến 122 năm. Không biết trước khi đeo chiếc vòng, nó đã được mấy tuổi ?

Các nhà sinh vật học và tự nhiên học đã sưu tầm về tuổi thọ của loài người, sau đây là vài trường hợp điển hình :

— Ông Kentigen, người xây dựng nên chủ giáo khu Glasgow, nổi tiếng là sống lâu nhất == 185 tuổi.

— Một người Hung gia Lợi, tên Caznten, chết năm ông 185 tuổi. Con trai ông được 95 tuổi.

— Ông Disens Kino chết ở Yorkshire năm ông 169 tuổi.

— Ông Thomas Parr sống 152 tuổi mà còn hoạt động mạnh mẽ.

Năm 120 tuổi, ông tục huyền với một góa phụ và sống với bà này 12 năm. Theo sự phát giác của bà vợ thì ông ta không có gì tỏ ra già lão cả. Ông Parr đã sống qua 9 đời vua nước Anh và nhận một chuyến được mời vào cung vua dự tiệc, ông ta ngã ra chết chỉ vì...bội thực (ăn, uống quá nhiều).

Các y sĩ mở ông ra để khám nghiệm và không tìm thấy một dấu hiệu nào tỏ ra các cơ quan trong người ông ở vào tình trạng suy yếu, già lão cả.

Ở Na-Uy, ông Joseph Harrington chết vào năm 1797, thọ 160 tuổi, để lại một bà vợ trẻ và rất nhiều con do nhiều bà vợ khác sinh ra. Con trai trưởng của ông 103 tuổi.

Một thủy thủ người Na-Uy, tên DraKenberg, sống 146 năm. Năm 68 tuổi, ông ta bị người Ả-Rập bắt cấm tú. Ông bị giam cho đến năm 83 tuổi. Năm ông 90 tuổi, ông vẫn còn làm nghề thủy thủ. Ông cưới vợ năm 111 tuổi. Vợ ông chết, ông tính lại cưới vợ nhưng bị người ta chê không lấy. Ông chết vào năm 1772 vì bệnh nghiện rượu.

LAM SƠN

TRÒ CHƠI NGOÀI TRỜI Ném Banh Qua Mái Nhà

Địa điểm : Một khoảng đất trống có 1 mái nhà thấp như nhà xe, nhà kho v.v..

Vật dụng : 1 trái banh bằng cao su.

Số người chơi : Từ 6 đến 30 người.

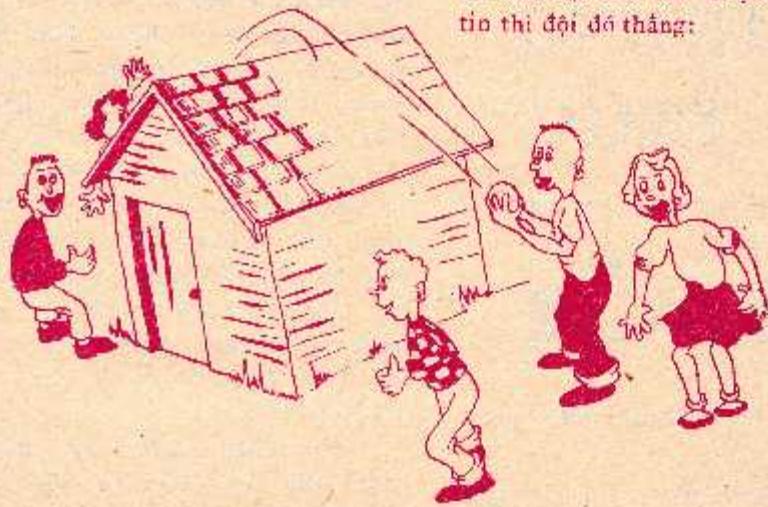
Đội hình : Xem hình vẽ.

Cách chơi : Số người dự cuộc chơi được chia đều làm 2 đội : đội «A» và đội «B». Mỗi đội đứng về 1 phía nhà đối với nhau. Mỗi đầu đội «A» ném banh trước, trước khi ném thì hô to : «Chuẩn bị ! Ném», rồi ném

trái banh qua mái nhà về phía đội «B». đội «B» cố gắng bắt được trái banh, nếu bắt được, thì người bắt được trái banh sẽ đuổi theo đội «A» để cố ném trái banh trúng vào người của đội «A», trong khi đó thì đội «A» phải cố chạy trốn chung quanh nhà (Không được chạy xa khỏi nhà) để khỏi bị trúng banh, nếu người nào bị banh ném trúng thì người đó sẽ bị bắt làm con tin của đội «B». Trong trường hợp đội «B» không bắt được banh thì đến lượt đội «B» ném banh về đội «A» và trước khi ném cũng phải hô to : «Chuẩn bị ! Ném» như đội «A» đã làm.

Nếu một đội nào ném trái banh mà không quis được mái nhà về phía đội kia, thì được quyền ném lại nhưng phải hô to : «Ném lại ! Chuẩn bị : Ném».

Trò chơi cứ thế tiếp tục cho đến khi nào đội nào bắt được nhiều con tin thì đội đó thắng:

Ô CHÚ CON CƯU

NGANG :

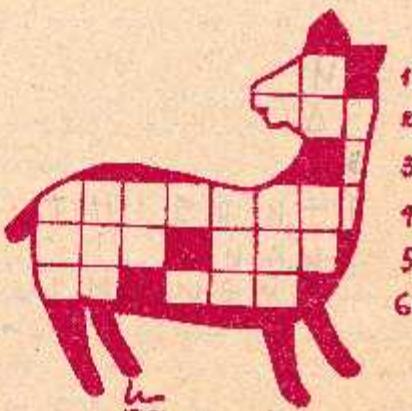
1. — Nhớ lại
2. — Không nguyên vẹn
3. — Hát
4. — Tuần báo thân yêu của chúng ta
5. — Không ưng — Chán
6. — Yên — Cứ trú

ĐỌC :

- A. — Lao ra hên trên.
- B. — Đại danh từ ngôi thứ ba số ít.
- C. — Làm cái khác giống như cái cũ.
- D. — Ngại — Anh
- E. — Thuận theo.
- F. — Lao xao — Menschen ăn cơm thì phải..

G. — Mäng cầu — Hát anh.
H. — Một hình thức kiểm soát sự học
Đỗ Thị Mỹ Lệ — Gò Cang

A B C D E F G H

7 (Xem trả lời trong

thiếu nhi/13

MỘT ĐÁM CƯỚI KỶ ĐỊ

CHIẾN CÔNG RỰC RỠ CỦA ANH HÙNG KHÁNG PHÁP NGUYỄN TRUNG TRỰC

□ YÊU PHÚ (suy lوم)

Buổi trưa thật oi ả, im lặng. Trong suốt một vùng sông Vầm cỏ Đong rộng lớn đầy rẫy những tàu chiến, tàu tuần Pháp bỏ neo yên nghỉ. Ngay tại cửa sông Nhật Tảo, chiếc tàu *L'espérance* nằm sừng sững án ngữ với một toán lính Pháp và Ma Ni. Tại chợ một đại đội lính Mã Tà (Tức là thô binh) lầm lầm cạnh gác làm thê ý dốc. Tất cả dường như chim trong cái không khí im lặng của chiến tranh Việt Pháp. Lúc đó từ phía hữu ngạn, chợt xuất hiện vài chiếc ghe mũi quay tiến về nơi chiếc tàu *L'espérance*. Trên gồm toàn dân ông áo dài rộng khăn den mới. Đàn bà thi áo dài nón cụ. Mọi người mặt mày hồn hồn. Hóa ra đó chỉ là một đám cưới lớn, đi rước dâu về. Chiếc ghe đầu phút chốc ghe sát tàu. Một ông lão tóc thi thiều nhí/14

trình việc đi rước dâu cho viên hạm sĩ coi tàu. Tên này với phi báo quan Xếp tàu cùng viên thông ngôn. Khi đó ông lão nói :

— Nay nhân ngày vui của cháu tiễn qua đây xin quan lớn thương tình cho phép cháu rẽ ra mắt. Vâng ngài vải chục hột trứng gà tươi cùng ít nái chuối. Cau, rất ngọt, dùng lây thảo.

Rồi không đợi quan lớn bằng lòng, ông lão gọi cháu rẽ khẩn nám bưng hột gà, phủ rẽ bưng chuối, lèn dâng trước quan lớn. Nhưng bất thèm quan lớn chưa kịp nở nụ cười thì cháu rẽ thò tay vào mình rút ra một cái búa chém chí từ xuống đầu quan lớn. Chàng rẽ phụ cũng rút đòn dao đâm bồi nhát nữa và cùng hô to : **XÁP CHIẾN**. Tức thời cả dàn ghe ào ào lồng lên, người mác kè dao... Mũi tàu nhảy nhót loạt lên tàu, chém giết túi bời. Bọn thủy thủ bị giết gần hết vì chúng đang ngủ trưa. Chỉ có 4,5 người kịp thò xuống sông chạy trốn. Bọn người đám cưới liền nồi lửa đốt tàu với tất cả đồ dàn hỏa dâu sẵn dưới thuyền. Lửa hồng bốc cao tục trời xanh một khoàng. Thấy đã thành công họ liền rút xuống ghe lèn bờ tiếp chiến. Vị lúc ấy đồng bọn của họ đang tấn công tới tấp toán lính Mã Tà ở chợ. Sau đó tất cả rút đi mất hút.

Chiến công vượt sức tưởng tượng này, ngày hôm sau đã vang dội khắp các tỉnh miền Nam. Quân Pháp cho tay sai dò hỏi, mới biết do Nguyễn trung Trực một bộ tướng cũ của Lãnh binh Trương công Định chủ xướng. Đó cũng chính là ngày đầu tiên ra quân kháng Pháp. Trận này ông giết gần hai chục lính Pháp và Ma Ni cùng 40 thô binh. Triều đình Huế hay tin phong ông làm Phó quân cơ...

Về tiểu sử, ông sinh năm Mậu Tuất 1838. Tên thật là Nguyễn Văn Lịnh tên tục là Chơn. Vì tính tình ngay thẳng nên thầy học đặt cho hiệu Trung Trực. Người vóc dáng khỏe mạnh, Sống bằng nghề chài lưới tại Tân An. Khi trước đã cùng với Huỳnh công Tện theo Trương Định khởi nghĩa. Trương Định thất bại ông trở về chiêu dụ các bạn hiếu

lực đánh Pháp từ tháng 03-1861. Lúc ấy ông mới 23 tuổi. Sau trận đốt tàu mà chính ông là chủ rẽ thành công, ông rút nghĩa quân về vùng Cà Mau, lo việc đánh Pháp. bởi lúc này miền Nam đã hoàn toàn rơi vào tay quân Pháp. Một đêm hạ tuần tháng tư nhuận âm lịch năm 1868. Trời tối đen như mực, ông cùng đồng đội hỏa trang lùng tràn quần cộc người đập dày bùn về đánh chiếm đồn Rạch Giá. Vì vùng này nằm dưới sự cai trị của lão chánh Phèn hung ác. Ông dùng kế nội công ngoại kích đột nhập đâm chết tại chỗ tên Chánh Phèn, rồi chia quân giết sạch lũ giặc đem bêu đầu ngoài bờ sông Rạch Giá. Sau đó dân chúng vật heo mò trâu bò đãi nghĩa quân nồng nhiệt. Ông giữ đồn được bốn ngày từ 18-06 đến 21-06-1868, thì Pháp đem hùng binh kiện tướng do Huỳnh Công Tấn dẫn đường về đánh. Trước lực lượng mạnh mẽ ông phải lui về Hòn Chông, rồi Phủ Quốc lánh nạn.

Pháp theo kế hoạch của Lãnh binh Tấn, đem quân và tàu chiến vây thật ngặt ngoài khơi rồi nã trọng pháo vào. Còn lính Mã Tà đờ bờ, nhưng cũng chỉ dám đóng chung quanh thành vòng đai lớn, nhằm tuyệt đường lương thực của nghĩa quân. Phản nghĩa quân được ông phân tán mòng trà trộn với dân chúng trên đảo để đợi thời cơ. Lấy phên, liếp bờ... bện với tre nứa đem che khắp mọi chỗ trên cũng như dưới nơi nghĩa quân nấp. Nhờ đó lạn bắn vào bị sức mềm dẻo của phên liếp rơi xuống mặt tung ra biển. Chóng chọi như vậy được ít lâu thì, nghĩa quân cạn lương. Ông phải nói với anh em rằng :

— Quân kia nó chỉ oán mình tôi. Thời đè tôi ra cho chúng bắt tránh cho anh em khỏi bị hại.

Mọi người đều không chịu thề cùng chết cả với ông. Nhưng ông không nghe, nhất định sai người viết thư gửi cho tên sĩ quan chỉ huy đại ý nói : « Nếu không giết hại anh em đồng đội tôi, thì tôi sẽ ra hàng với tay không ».

Sau đó ông bị giải lên Saigon, trình diện Pháp soái là Hải Quân Trung Tướng Ohier thấy ông là người gan dạ anh hùng nên dụ hàng

Nhưng cụ nhân nhẫn cảm ơn lòng tốt, và một mực xin chết.

Dụ mồi không được, Ohier nói :
— Dẫu ông sống hay chết, binh lực Pháp cũng sẽ tận diệt quân phiến loạn ở xứ này.

Ông chỉ vào sân cỏ xanh cười nói :

— Thưa ngài, khi nào ngài trừ cho hết cỏ trên mặt đất thì mới may rã diệt được những người ái quốc xứ này mà ngài gọi là quân phiến loạn.

Thầy mồi phá quý không làm ông và các đồng chí siêu lòng. Pháp giải ông về Rạch Giá. Đúng sáng tinh sương ngày 28-8 năm Mậu Thìn âm lịch (1868) ông bị đưa ra pháp trường xử trảm. Lúc ấy ông được 30 tuổi. Người chém ông là một tên Miên, trước khi chém hắn phải bó gươm quỳ xuống lạy ông xá lỗi, ông nói :

— « Mày không có lỗi gì mà phải xin lỗi. Nhưng nhát chém tao một nhát thật ngọt nếu không tao vẫn hòng mày à ! »

Sau đó Pháp cho người chôn cất tử tế. Hiện nay đền thờ của ông còn khói hương nghi ngút trên bờ sông vô Rạch Giá.

Theo các vị tiền bối người vùng này kể lại, thì trước giờ bị hành quyết ông có cảm khái làm ra bài thơ :

« Theo việc binh nhưng thòi trẻ trai,
Phong trào hăng hối tuốt gươm dài.

Anh hùng gặp phải thời không đất,
Thù hận chan chan chẳng đội trời »

Lúc đó vua Tự Đức ngoài Huế hay tin, sai người làm lê truy diệu rất trọng thể với bài văn tế do chính nhà vua gởi vào.

Ngày nay học sĩ các em thường được đọc bài cau.

« Nhật Tảo lửa hừng, trời long đất lở.

Kiên Giang gươm tuốt quý khóc thần săn. »

Đó chính là bài cau đối treo trước đền thờ, để ghi nhớ công ơn ông đã một đời hy sinh cho quốc gia dân tộc.

Người Việt Nam

CHƠI ĐÁ BANH TƯ LÚC NÀO ?

(tiếp và kết)

HỘI BANH QUÂN ĐỘI VÀ HỘI BANH NGƯỜI VIỆT NAM ĐẦU TIÊN RA ĐỜI

Các em có biết hội banh Hải quân hiện giờ là hội á quân 72 đứng sau Tòng tham mưu đã có một tiến trình bắt đầu từ hội Hải quân người Pháp, một trong hai hội quân đội đầu tiên ra đời. Hội đó, năm 1908 hai hội quân đội được thành lập là hội hải quân (Union sportive de la Marine) và hội Stade Militaire. Đồng thời hội banh đầu tiên do người Việt thành lập tại Saigon cũng vào năm 1908 với tên Gia Định Sport. Nhưng sau đó Hội Etoile Bleue cũng của người Việt sáp nhập với hội Gia Định Sport để có tên đến ngày nay. Như vậy hội Ngôi sao Gia Định vẫn còn duy trì đến nay, nghĩa là hội này đã trường thọ 64 năm trên thao trường, một diem son đáng ghi nhớ. Tuy hội Ngôi sao Gia Định bây giờ không còn thời vàng son nữa, nhưng với hiện danh lão tướng Ngôi sao Gia Định có thể làm chứng nhân cho lịch sử bóng tròn Việt Nam hiện đại. Đề tài làng bóng Việt Nam được bắt đầu kể từ năm 1909 với sự ra đời của các hội người Việt Nam như Paul Bert, U.S. Cholonaise, Commerce Sport, Gò Vấp v.v...

LIÊN ĐOÀN BÓNG TRÒN NAM PHẦN VÀ TỒNG CUỘC TỨC CẦU HIỆN TẠI

Năm 1925, như trong các lảnh vực khác người Việt Nam chúng ta bắt đồng ý kiến với người Pháp, (Tòng cuộc An Nam) ra đời. Tòng cuộc này do hội Ngôi sao Gia Định chủ xướng thành lập và vận động với các hội người Việt tại Saigon

VĂN LÝ

tách riêng ra khỏi Tòng cuộc Nam kỳ của người Pháp và chơi riêng. Lúc bấy giờ sân banh của Tòng cuộc An Nam là sân Mayer tức sân Hiền Vương sau này. Hiện sân này đã nằm trong Bộ Phát triển Nông Thôn 273 Hiền Vương Saigon. Sau một thời gian không hao lâu, nhờ một số người có thiện chí và hâm mộ bóng tròn muốn cho bộ môn này tiến bộ hơn lên nên giảng hòa cho đội bênh thỏa thuận và sáp nhập lại. Ban quản trị hồn hợp Pháp Việt cho ra đời Liên đoàn bóng tròn Nam phần.

Phải chờ đợi đến năm 1948 Liên đoàn bóng bàn Nam phần mới thuộc chủ quyền hoàn toàn của người Việt Nam và ông Nguyễn Phước Vọng làm chủ tịch. Chính ông này đã lèo lái bộ môn bóng tròn Việt Nam trong suốt 14 năm đến năm 1962. Tuy nhiên phải đợi đến năm 1955 số thi thao gia người Pháp mới rút khỏi Ban Quản trị. Liên đoàn bóng bàn Nam phần tự giải tán năm 1959 để chấn chỉnh và thành lập Tòng cuộc túc cầu Việt Nam. Tòng cuộc túc cầu Việt Nam chính thức thành hình năm 1959 lèo lái bộ môn túc cầu trong toàn quốc.

Tòng cuộc túc cầu Việt Nam là cơ quan lãnh đạo thi thao môn banh tròn từ nhân dân tiếp. Liên đoàn bóng tròn Nam phần, đã gia nhập Tòng cuộc túc cầu Quốc tế và Tòng cuộc túc cầu Á Châu. Hiện ông Võ Văn Ưng làm Chủ tịch Tòng cuộc túc cầu Việt Nam.

Như vậy các em đã biết qua về môn thi thao vua của Việt Nam kỳ sau anh sẽ nói về cách chơi cũng như một số luật lệ và quyển hạn của khán giả trong môn này.

VƯỜN HỒNG

BÔNG HỒNG CHO GIA ĐÌNH

Ấm ém

Gởi bà đỡ, Chị Hảo Thươngơi.

Bạn có biết Ba em không ? biết mẹ em không ? người hiền lâm cợ. Ba mẹ thương em, chị Hảo, anh Nghĩa với bé Tâm đều bằng nhau. Có điều Ba hay nựng em Tâm và buỗi tối em Tâm ngủ chung với Mẹ. Mẹ em nói tại em Tâm còn nhỏ. Hồi xưa, em cũng đã như vậy khi còn bé, Ba hay nựng và em ngủ chung với Mẹ. Nhưng bây giờ, em chỉ thích ngủ với chị Hảo. Tôi tội, chị kể chuyện đời xưa cho em nghe. Có khi chị còn hát nho nhỏ nữa. Những bài hát ngắn ngắn trong chương trình nhạc phát thanh học đường dạy. Em thích nghe chị Hảo hát ghê, lúc sắp đi ngủ, sau khi học bài xong. Anh Nghĩa thì vì sắp thi, nên anh lo học lắm, đêm nào học cũng thật khuya. Ba Mẹ bảo anh học vừa thôi kéo bệnh. Em thương anh Nghĩa thật nhiều và chỉ cầu mong cho anh thi đỗ.

Em cũng thương em Tâm nữa. Bé dễ thương làm sao, như búp bê bày ngoài hiệu Tân Tiến trên đường đi học em thấy hàng ngày.

Hai má phúng phính hồng hồng, đôi mắt mở lớn như như mắt thỏ, với những sợi tóc mặt cong cong dễ yêu. Bé mới tập nói và tập đi chập chững. Suốt ngày, bé gọi Ba, gọi Mẹ, anh hai, chị ba, chị tư... bập bê luôn miệng. Em thích nhất lúc bé Tâm gọi em là chị Tư !

Còn Ba Mẹ em nữa. Ba em đi làm suốt ngày, buổi chiều mới về. Mẹ em ở nhà nấu cơm, giữ em Tâm. Ba mẹ hay khuyên chúng em những điều hữu ích. Mỗi khi chúng em học giỏi, ba mẹ thường cho những món quà nhỏ nhõ.

Nếu ai hỏi em đề tình gia đình ở đâu ? Em sẽ bảo : em đề Ba ở trên vai phải, mẹ vai trái, anh Nghĩa bàn tay phải, chị Hảo tay trái và em Tâm ở giữa...

LẠC THỦY
(Văn đoàn Thủ Thùy Triều
Gò Công)

ĐẦM ẤM

(Tặng mục Bông Hồng Cho Gia Đình)

*Tối nay cơm nước xong rồi
Chị Thu ôn vở — Bé ngồi xem*

tranh

*Còn ba đang đọc nhật trình
Mẹ ngồi đan áo để dành mưa mưa
Bà ngồi trên vông đong đưa
Ru cho cháu ngủ Áo.., giấc nồng
Ông ngồi nghĩ ngợi mông lung
Em nhìn thương mến, trong lòng
ngất ngây*

ĐÀNG LINH
(Lớp 9/1 — T.H. Lý Tín)

Các bạn có đồng ý rằng

Chị kính mến !

*Đây cũng là lần đầu tiên em...
mạo muội cầm viết lên, đề bắt chước
chị Thảo Quyên và chị Diễm Thúy;
và em xin phép chị ; cho em được
một lần (và có thể mãi mãi sau này)
được góp ý kiễn, gọi là những gì em
hiểu biết, nói về phép lịch sự, đạo lâm
người... đề em nêu ra trong mục
VƯỜN HỒNG này cho các bạn đồng
trang lứa của em ; cùng nhau chung
ta học, hỏi nhau. Nếu có gì sơ sót
xin chị xí xóa cho, và xin các bạn
đứng cười, đứng cho tôi là bày đặt
thầy đờn như vậy thì chê tôi, tội
tôi lắm ! Thành thật cảm ơn chị và
các bạn. Em xin vào đề :*

— Nói về gia đình, khi nhà bạn có khách đến chơi, bạn không nên rầy râng các em, gây ồn ào. Và bạn phải bảo các em của mình đừng đùa giỡn.

— Trong bữa cơm, nếu bạn muốn ho, muốn hát hoi, thì bạn phải che miệng lại rồi quay đi chỗ khác mà ấy. Làm như vậy bạn sẽ trở thành con người có ý tứ, lịch sự.

— Lần đầu tiên, khi bạn của ta đến nhà ta chơi, đề tránh sự ngượng nghịu, mặc cờ cho bạn ; ta nên đem sách báo ra cho bạn coi. Không nên đề bạn ngồi bờ vòi một mình cho người nhà của ta... hạch hỏi, mà phải luôn ở bên bạn để ứng hộ tinh thần bạn. Và ta có thể trả lời giúp bạn những điều gì cha mẹ ta hỏi, nếu cần.

— Khi đến nhà bạn chơi, ta phải chào hỏi cha mẹ của bạn cho có lẽ phép (nếu có), và luôn cả các anh chị của bạn nữa ! Chứ ta đừng vì... thô để hay mắc cỡ mà không mở miệng hỏi rằng chào hỏi một tiếng nào. Tùy cái tùy chỗ mà ta mắc cỡ, chứ trong việc lẽ phép, lẽ độ nó bắt buộc ta không nên như thế, có phải không các bạn ?

— Khi đi ngoài đường, gặp đám tang đi qua ta không nên chỉ chỗ này nọ, mà phải cúi đầu thành kính, gọi là một phút tiễn đưa vong linh người xấu số đến nơi an nghỉ sau cùng.

— Khi trò chuyện với bạn bè, ta không nên khuach宣扬 múa tay, vì đó là một cử chỉ khiếm nhã, bạn bè có thể khinh thường con người mình.

— Và cũng khi đang đối diện nói chuyện với bạn bè, ta không nên khạc nhè xuống đất, vì đó là hành động xấu xa, kịch cợn, đáng ghê tởm.

— Đứng trước một đám đông, khi các bạn mót..., (đứng cười, vì tinh tinh tôi thành thật, có gì nói đó) các bạn không nên đứng lì ra một chỗ, như vậy tệ lắm ! mà phải ba chân bốn cẳng chạy ra đứng xa, chỗ nào vắng. Làm như vậy các bạn sẽ tránh được cho người ta những phút giây ngọt ngào, bức mình.

— Khi được bạn mời đến nhà dự tiệc, điều trước tiên là ta phải ra mắt chào hỏi cha mẹ của bạn trước đã, chứ khi không mà tới nhà người ta ăn uống khói khói thì kỳ quá các bạn hả ? Và khi nhập tiệc rồi, lúc nào ta cũng phải khoan thai, từ tốn; chứ đứng hấp tấp kéo phải mang tiếng tham ăn thì xí hò lắm đấy !

— Khi cha mẹ ta sai đi mua đồ, đối với những người bán hàng, nếu họ lớn tuổi hơn ta thì ta phải kính họ, nói năng phải lè dộ, già giáo. Chứ đừng nghĩ rằng : « Tiền trao cháo mực » thì cần quái gì lè nghi phép tắc ! Như vậy là ta đã mắc phải một lỗi lầm rất nặng, mà ta phải

sửa lỗi ngay từ bây giờ. Vậy, khi cha mẹ sai ta đi mua một món gì, thí dụ là hộp sữa. Thay vì ta nói trống:

— Bán cho hộp sữa đi !

Thì ta nên nói, một câu êm ái, dễ nghe hơn (người bán hàng đáng gi thi ta xưng này) :

— Đã thưa bác ! bác bán cho con một hộp sữa đi ạ !

Như vậy, người bán hàng sẽ cảm mến ta qua lời nói, và hòng chừng họ sẽ bán giảm giá đi cho ta nữa là khác ! (thấy chưa ! bạn thấy lời nói của ta lợi hại ghê chưa ?).

Thôi, thưa chị ! vì mảnh đất VƯỜN HỒNG có hạn, nên em xin chị cho em được ngừng viết nơi đây, để còn dành đất cho các bạn em nữa

chứ ! không thôi một mình em choán chỗ hết, các bạn sẽ giận em à !

Thưa các bạn ! tới đây tôi xin đừng hụt. Tôi xin có lời thمن ái gửi đến các bạn, chúc bạn vui nhiều, học chăm và ngoan ngoãn. Ở nhà cha mẹ hàn lỏng, đến trường thầy thương bạn mến. Và điều cần thiết hơn hết là tôi xin các bạn, chúng ta cùng bắt tay nhau, cùng vui vẻ thi hành đúng những điều hay lẽ phải, để xứng đáng là một người Việt Nam, một đoàn viên THIẾU NHI của thế hệ hôm nay.

Thمن ái chào các bạn :

LÊ TRUNG
(Biên Hòa)

CÔNG CHA

Công Cho : như núi Thái Sơn

Công Cha : Thép đá không sờn gian

lao

Công Cha : Thác cuộn ba đào

Công Cha : Mỹ lệ trăng sao muôn

màu

Công Cho : Đường ngọt mía lau

Công Cha : Biển rộng, ao sâu, sông

dài

Công Cho : Gió mát ban mai

Công Cha : Phong phú trái sai trùm

cành

Công Cho : Cơm ngọt canh lành

Công Cha : Thom ngát hương thanh

nhụy hồng

Công Cho : Ấm lùn đêm đông

Công Cha : Áu yếm hồng hồng đón

sương

Công Cha : Cao quý bạc vàng

Công Cha : Lời thề nghèo nàn ta

sao ?

NGUYỄN ĐÌNH DIÊN

Don Bosco Thủ Đức

TAY NGỌC BÊN BẾP HỒNG

TRỨNG HẤP

Vật liệu :

— 3 cái trứng (vit)

— Một ít miến (bún tàu)

— 100 gr thịt nạc dăm

— Hành, tiêu, nước mắm

Cách làm :

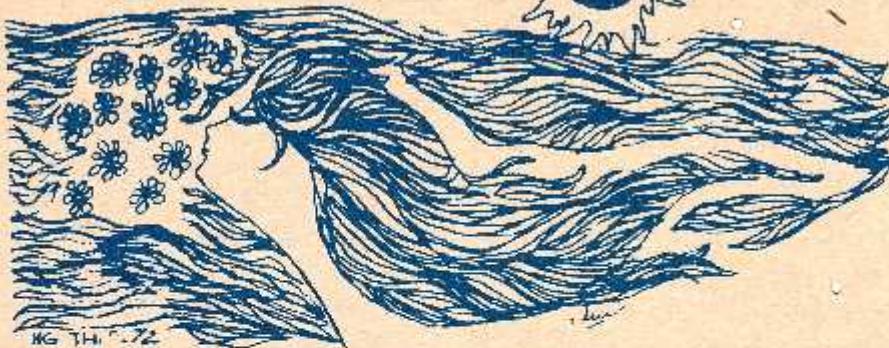
Giai đoạn 1 : Trứng đập rời, khuấy thật đều. Miến ngâm nước cho mềm, thái nhỏ. Một soong đựng ít nước. Thịt băm nhỏ.

Giai đoạn 2 : Đập trứng, miến, thịt và các thứ vào một cái tô lớn (đứng đúng tông nhơ) và đặt vỗ soong cẩn cho nước từ lồng chừng cái tô ; rồi đặt lên bếp. Đến khi nước sôi, đê thêm chừng 15 phút rồi bắc xuống. Nhớ là từ lúc bắc soong lên bếp phải lấy nắp vung đậy kín nồi.

Thì là bạn có thể đem khoe ba mẹ, anh chị món ăn mới này...

HÀN NGỌC DIỄM THÚY

bướm trong vườn

NG THI

TÌNH BIỂN

Cơn sóng đời vui với làng quê
Mỗi chiều tan buồm chợ ngoại về
Khói lam tỏa mờ như mây ngoại
Đáng ngoại hiền như những khóm
tre

Những mùa đông mưa vè giá băng
Áo rách sờn vai với gió ngàn
Tay ngoại gầy ủ lồng con ấm.
Mái tranh nghèo lùa gió hút mưa
sang

Ngoài chốn minh sông dưới mái
tranh
Nắng mía vui với gió trăng lành
Nhà nghèo ngoại sớm hôm vắt và
Cho con tròn được nụ cười xinh

Ngoại dạy con học đạo thánh hiền
(Ấu yếm làm sao những lời khuyên)
Ngoại dạy con yêu hương lúa chín
Gây dựng quê hương ngày bình yên

Ngoại cũng già thêm với tháng ngày
Bờ dê quê ngoại — Tuổi thơ ngày
Con dần khôn lớn trong mái lá
Ấp ủ tuổi hồng trong vòng tay

Con như cây lúa mới trồ bông
Ngoại yêu già thêm dáng lóng còng
Con còn nhỏ, ngoại kéo lê cuộc sống
Vì không muốn đời con long đong

Hôm nay lên giàn thiền lý xưa
Con dệt vần thơ quá dài khờ
Đáng ngoại thấp thoáng bên bờ giậu
Sưởi ấm lòng con ngày nắng thưa

Ca Dao
(bà HOA-TIỀN)

CÔ GIÁO EM

Cô giáo em tóc dài da trắng
Cô xinh xắn như áng mây hồng
Cô thích áo dài màu hoa tím
Màu tím muôn đời em nhớ thương
Em thấy Cô sáng ngày đi dạy
Em trên balcon đứng nhìn cô
Cô đi dưới hàng lim xanh lá
Màu tim áo Cô hay phát phơ
Cô hiền, cô đẹp như bông bưởi
Bông bưởi hậu hiền như chim khuyên
Cô thương học trò như thương tim
Em thương ghê, cô giáo em hiền

NGUYỄN THỊ LINH THÙY

THƠ TẶNG:

TÚ KẾU

Em viết bài thơ tặng Tú Kế,
Những câu thơ trẻ của bác thật téu
Bài nào em cũng học thuộc lòng
Nhiều khi vui quá, cười như mèo!

BÁCH KHOA:

Em viết bài thơ tặng Bách Khoa
Câu hỏi nào, dù khó ghê là
Cũng trả lời sao cho thông suốt
Bách khoa gò quá giỏi ghê ta!!!

CHI KHANH

Khi sân trường ve kêu nức nở
Hoa phượng rơi hồng, đỏ ối trên
lối dề
Ai không buồn khi phải chia ly
Nhìn lúc chia tay, bao mái đầu thòn
thóc

Hè oi! Hè oi! Ta rầu mi!

HÀN NGỌC DIỆM THÙY

TRƯỞNG CŨ

(bài viết cho muôn hồng nghìn tia)

Một buổi chiều thu nhạt lá vàng
Trở về quê cũ viếng thăm trang
Trường xưa ẩn hiện trong thôn xóm
Cành cũ người xưa thấy còn rạng
Trường tôi một nếp nhà không vách
Nền đất, cột xiêu lợp mái tranh
Nắng sớm, mưa chiều, sương gió
lạnh

Hứng hừng trơ đứng giữa trời xanh
Đạo nào tóc rủ ngang gò má
Danh phận nay vè quá tuổi thơ
Ghi lại lòng tôi bao mộng ước
Mái trường xiêu vẹo vạn lời thơ

VÕ VĂN BÌNH

BÔNG SAO

(Men tăng mây nhỏ bạn hay cùng
tối đi nhặt bông sao.)

Bây giờ là mùa nắng
Nhưng cũng sắp sang mưa
Nên gió thổi vè chiều
Những nhánh sao đồng đưa.
., Kia mây cái xe gió
Chờ dây bông sao xanh,
Những cánh sao nhỏ nhò
Xinh tựa cánh chuồn chuồn,
Sao bay chung tùng nhóm
Sao đi chung tiếng xe
Ô trồng sao vui vẻ
Ô trồng sao quay quẩn.
Sao nằm xếp đường ẽm.
Khi xe tải chạy qua
Sao tung bay dưới đường.
Tôi ngắm bông sao nhỏ
Sao ứ dãi mắt tôi
Tôi yêu sao lầm đù,

Thô-cà-rot — Lớp 93 tr.h
Tổng Phước Hiệp - Vĩnh Long.

BƯỚM MA TRONG VƯỜN

Trong T.N. số 35, em LÊ KIM
PHƯƠNG đã thả vô vườn 2 con
Bướm Ma:

- 1) VỀ QUÊ NGOẠI của Mặc Hoài
Dương (in trong Việt Ngữ Tân Thư)
- 2) LÀM COM in trong Tân Việt
Văn lớp Ba của Bùi Văn Bảo.

Lốc cốc cốc! Trình Làng!

MÔ VƯỜN

TRIỀN LÃM NỤ CƯƠI

SÀNG TRÍ CÓ MỘT

Trời nóng nực, ngồi nghỉ chân dưới gốc cây cạnh một cái ao con gá trè tuổi nở cùi dê nguyên quần áo, giày mũ lội xuống sông. Ra gần giữa dòng, nước ngập tới cổ, gá lầm bầm:

— Quái, ta vừa mới định uối giờ mà quên lồng mất rồi nhỉ ???..

Gá lấy tay vỗ trán rồi tự hô lên:

— À nhá ra rồi... AI CỨU TÔI VỚI, AI CỨU TÔI VỚI...

NGUYỄN TRÌ HÙNG
Số 3 Lê Thánh Tôn, Quận 1 - Saigon

CHUYỆN DIỄN

(iêu di cho BB họ thu tên Nguyễn nhé!)

Trong khu vườn của nhà thương diễn, một anh diễn nô xách 1 cái vò đạn lớn dáo dác tìm bóng mát để yên giấc, thấy vây một đồng bạn hỏi:

— Anh đi đâu đó?

— Đi ngủ!

— Thế xách theo vò đạn làm gì?

— Để làm bao gối lót đầu chử!

— Có em không?

— Em chử! tờ đã dộn một mớ bông gòn ở trong nay rồi mà.

BB THANH TOÁN

(bìa MỘT HAI BA Tam Kỳ)

NGHE LỘN

Trong buổi họp bàn của một đoàn hướng đạo nô.

Đoàn trưởng: 8 giờ sáng giới thiệu chương trình.

Bỗng thấy một hướng đạo sinh lơ đãng.

Đoàn trưởng: Em hãy nhắc cậu nói vửa rồi:

Hướng đạo sinh: 8 giờ sáng, nói chuyện tâm tình.

Đoàn trưởng tức giận: Em đội gì?

Hướng đạo sinh: Dạ em đội nón.

Đoàn trưởng: !?!!.

Cả đoàn: cười ồ.

AN ỦI

Hưng sau khi di coi kết quả kỳ thi đệ thắt vê nói với ba:

— Ba ơi, con đậu rồi!

— Thế con đậu hạng mấy?

— Dạ trên bảng đê số 420, rồi tới số 423 mà số của con là 421 vậy sao con số. Cũng như xô số kiển thiết, coi như con được trúng lô an ủi đó ba.

— ?!?

NGUYỄN THU TRANG
54 Trần Quỳ Cáp - Saigon

ÔNG CĂN CHI?

Trên con đường vàng, trời vè khuya, một người đàn ông đứng bên lề dáo dác nhìn quanh.

Một bà xách bắp cầm đi tới.

— Xin lỗi bà, bà có thấy người cảnh sát viên nào gần đây không a?

— Chẳng thấy người nào cả. Ông căn chi, tôi có thể giúp ông không?

— Tôi cần cái bắp của bà đó.

Vừa nói hán vita giựt liền, thoát chạy vào hẻm tối, mất dạng.

Mặc kệ bà ta là cảnh sát

NGUYỄN TRÌ DŨNG
186 Nguyễn Huệ Phố Đức
(Mỹ Tho)

BA TÂY

Trong giờ học thầy đang giảng về xứ Ba Tây, Tâm lo đánh bài cào.

Thầy gọi:

— Tâm, xứ Ba Tây ở đâu.

Tâm đáp:

— Dạ thưa... Ba Tây ở trong bộ bài cào.

TIẾT KIỆM

Một hôm Tí đi học về vừa bỏ cặp xuống bàn thờ hồn hồn.

Mẹ Tí thấy vây hỏi:

— Tí! đi học về mệt lảm sao mà thờ dữ vậy.

Tí đáp:

— Con nghe lời má nên con tiết kiệm ro đì vì con chạy theo xe lôi.

Má nói:

— Sao mày không chạy theo xe hơi cho đỡ tốn xoáy

— Tí: ...?..?

NGÓ NGĂN

Ông bầu ghé tai vào vò sỉ nhà mà thi thầm:

— Dừng lên dừng sờ nó. Cứ

nhắc đi nhắc lại câu này thì sẽ... thẳng.

— Tao vô địch, tao không sợ... không sợ...

Võ sĩ có vẻ băn khoăn hỏi lại ông bầu:

— Được. Nhưng lõi.. nõ...

— Lõi gì?

— Lõi nó biết mình nói lão.. thì sao.

Ông bầu:

— ...?..?

VÕ VIỆT TÂM

281 Ấp Long Hòa I Xã Long Kiến Quận Chợ Mới - Tỉnh An Giang.

CHỦ « BÁC SĨ »

Sau khi trả bài xong, Tí đem vò về chồ ngồi nhưng bỗng đứng lên nhăn nhó:

— Thưa thầy, thầy vừa phê vào tấp em câu gì mà em nhìn mãi không ra, không hiểu thầy muốn dạy điều gì a?

— Đem vò lên dây tôi xem.

Ông thầy cầm vò của Tí xoay ngang, xoay dọc một hồi rồi nói:

— À, tôi bảo: « Anh phải chịu khó viết rõ ràng hơn cho dễ đọc đó mà.. »

Tí: ...!!!..

KHOE CỦA

Trong một buổi tiệc, một bà nhà giàu muôn khoe của nên đã đeo một hột xoàn lớn đến 8 ly, nhưng mãi đến lúc vào tiệc vẫn không thấy ai chú ý đến bà ta mặc dù bà ta đã tìm đủ cách để khoe của.

Quá bức bối, bà ta đợi đến lúc mọi người ngắt ngang để bèn nói lớn lên:

— Trời quá mực nỗi, mấy cái quạt mày này chẳng quạt mát gì cả, chắc tôi phải cởi cái hột xoàn 8 ly này ra quả!!!..

LÝ NGỌC QUAN

76 Cách Mạng - Kiên Giang

Kỳ này mẩu chuyện NGHE LỘN của em Nguyễn Thu Trang được châm nhặt. Em được tặng 2 cuốn sách hông như thường lệ.

CUỘC THI SÁNG TÁC

THƯ CHO VÂN

Mỹ Tho 6-7-1971

Văn thương.

Mỹ về Mỹ Tho dến nay đã hơn một tháng rồi, nhớ Văn quá đi. Mỹ định viết thư cho Văn từ hôm trước nhưng hết chuyện này đến chuyện khác lần lữa hoài tới nay.

Cánh sống ở đây thật yên tĩnh. Xung quanh nhà cây cối xanh mướt, phía sau con kinh sáng chiếu nước lên nước xuống trong một nhịp điệu êm đềm. Má Mỹ nuôi nhiều heo, gà vịt, cá nhà bè rộn, cực khò vì tụi nó. Suốt ngày má lục đục dưới chuồng heo, quần săn lèn tới gối, tay chân dính đầy cát. Thỉnh thoảng má sai Mỹ đi gánh xác đậu, loại đậu nành người ta xoay lấy nước làm đậu hủ đó, còn xác bán cho heo gà ăn. Mỹ mới tập gánh nên mỗi lần gánh vai đau ầm-ầm.

Mỹ hôm nay trời mưa, đất trong vườn lầy lội trơn trượt, nhất là cái khoảng từ nhà xuống chuồng heo tụi gà vịt dây bùn làm dơ hết khoảng sân tráng xi măng. Bọn gà vịt này phá chịu không nổi, bao nhiêu rau sống, rau thơm chị Hai trồng ngoài bờ kinh tụi nó ria không còn một cọng. Dễ ghét nhất là mấy con vịt, suốt ngày dầm bùn ngoài vườn, dầm chán rồi mang chân dắt lạch da lạch đạch dắt nhau vào nhà bếp ria nồi tắm heo của má. Mỹ vừa nấu cơm lại vừa phải coi chừng đuổi vịt. Vịt phá quá nên hôm nào má cũng bắt một con làm thịt, hết kho chấm rau lại nấu cháo rồi lại hầm đủ ăn riết đứa nào cũng ngán.

Ngoài bờ kinh, dưới tầng vú sữa râm mát, ba Mỹ dựng một chiếc cầu để giặt áo, rửa chén. Lúc nào nước lớn Mỹ mang quần áo ra ngồi giặt trên cầu. Mặt nước màu vàng phù sa sáng rực lên dưới ánh mặt trời, dập-dình dập vào cầu, tiếng dập đều đều nghe êm ái dễ thương lạ. Phơi áo xong, Mỹ thay đồ ngắn nhảy tôm xuống nước. Nước thật mát, Mỹ thà ngửa, lướt người đi, tung cơn sóng nhỏ vô mềm mại trên cổ trên vai. Trời cao xanh, vài đám mây trắng trôi thênh thang. Mây dứa em Mỹ cũng rủ nhau xuống tắm. Hoàng Đế, Thành, Thu Ba, Đạt dứa nào cũng biết bơi, Đạt, thằng nhỏ nhất mới sáu tuổi mà hơi cũng hồng thua gì tụi anh nó. Thân hình bé tí của nó lội trong nước như một con nhái.

Có hôm Mỹ rủ mây dứa lớn lội qua kinh. Mỹ dặn Đạt ở lại, ngồi đợi trên cầu. Mây chỉ em vừa lội được một quãng, thằng nhỏ cũng nhảy xuống nước lội theo. Qua bờ bên kia Mỹ đứng thở dốc, thấy cái đầu nhỏ xíu của nó ở giữa kinh mà giật mình. Con kinh rộng cũng sáu bảy chục thước gì đó, Mỹ bơi qua còn muôn hụt hơi mà Đạt cả gan dám lội theo, quá sức! Mây chỉ em nghỉ một lát rồi lội về. Tôi nghiệp, thằng nhỏ mệt đùi. Mỹ đâu dám kể chuyện này cho má nghe, má biết được má rầy chết, Mỹ mà má còn không cho lội qua kinh nữa là thằng Đạt.

Trưa nay trời nóng quá Văn ơi, ngoài kia cây cối chỉ hơi xao động dưới ánh nắng cháy da. Hơi nóng hừng hực từ bốn bên vách tòa ra, từ trên mái tôn hắt xuống, căn gác nhỏ, tháp này tựa như cái lò lửa. Nhưng nóng thì nóng Mỹ cũng không đi đâu hết, Mỹ ngồi đây viết thư cho Văn vì cả nhà chỉ có căn gác này là yên tĩnh nhất. Viết cho Văn, say sưa với những ý tưởng, Mỹ quên đi cái nóng.

Trưa trưa những hôm trời nắng như vậy, Mỹ với Hoàng ra vườn bẻ mía rồi ngồi dưới gốc xoài dựa mé kinh vừa ăn vừa nhìn mặt nước lấp lánh dưới ánh mặt trời đồ lừa vừa nghe tiếng gió chạy xào xạc trên cây lá. Ăn chán, hai chị em rủ nhau sang

nội. Nhà nội cách nhà Mỹ chỉ một khoảng vườn. Nhà hẹp và nhỏ mái lợp tôn, hai bên vách dinding lá. Nhìn vách lá rách lỗ chò với khung cửa đèn dẫn ra sau bếp tối mờ mờ, Mỹ nhớ lại những ngày còn nhỏ ở nhà quê. Nỗi xúc động êm đềm làm tim Mỹ run run. Mỹ muốn ôm chầm lấy những kỷ niệm cũ, chìm hồn trong dì vắng để sống lại những ngày thơ ấu đậm bạc xanh.

Nội Mỹ đã ngoài tám mươi tuổi nhưng trông bà vẫn còn sôi. Mỗi lần Mỹ sang chơi nội hay đem chuyện xưa kể lại cho nghe. Nào chuyện trận bão năm Thìn, chuyện ăn trộm đào hầm vào nhà ngày giỗ khiêng được hai cái rương đầy, không phải đầy bạc mà đầy giấy, giấy tờ về việc quan trọng của ông nội, sáng ra thấy hai cái rương còn y ngoài ngõ, rồi chuyện những ngày giỗ tết linh đình nội thức suốt một đêm già gao, chuyện ngồi nhà lầu uy nghi hồi thời ông cố...v.v. Từng ấy chuyện Mỹ nghедi nghe lại hoài mà không chán. Mỹ nâng niu, quý hóa từng chi tiết một, coi đó như những hình ảnh thiêng liêng mà ông bà còn để lại.

Thôi, chiều rồi, Mỹ còn phải nấu cơm nữa, Văn cho Mỹ dừng bút ở đây nha. Cánh thư sau Mỹ sẽ thuật cho Văn nghe nhiều chuyện nữa với điều kiện là.. Văn phải viết thư kẽ cho Mỹ nghe xem hè này Văn làm gì nè, có đi chơi đâu không, có chuyện gì vui không? Nhớ nghe, Mỹ mong thư Văn làm đó.

Mến Văn nhiều.
Mỹ

Huỳnh thị Mỹ 160 Bùi-t-Xuân.
sàigòn

CÁC EM NHỎ ĐÓN ĐỌC
TRANG ĐẶC BIỆT
thơ
vào
hạ

THIÊN TÀI ÂM NHẠC LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770 - 1827)

BEETHOVEN

TUẤN LONG

Theo quan niệm của một số người Tây phương thì nhạc sĩ dương cầm kiêm soạn nhạc gia Beethoven được kề là nhà nghệ sĩ hầm hố, bất hạnh hơn hết so với các đồng nghiệp đương thời, nhưng lại tài ba nhất trong lịch sử âm nhạc Âu châu vào thế kỷ XVIII, vì đức tính kiên nhẫn chịu đựng cùng cố vượt mọi khó khăn về cả vật chất lẫn tinh thần để lưu lại cho hậu thế những tác phẩm tuyệt vời.

Thật vậy, cuộc đời Beethoven là cả một chuỗi ngày cay đắng, khổ sở, suốt từ tám bé cho tới lúc tắt thở, luôn luôn nhạc sĩ gặp biết bao trớ ngặt này với những xui xẻo khác mà không hề ngã lòng, nản chí.

Chính quản tại Flander nhưng sinh ở Bonn (Đức quốc) ngày 16-12-1770, Beethoven là một trong số bảy người con thuộc giòng họ Ludwig nhưng chết bốn con ba. Thủ phụ chàng, ông Johann Beethoven, vốn chỉ là ca sĩ kiêm nhạc công vi cầm hạng xoàng tại phòng bầu cử thành Cologne nên số tiền kiếm được không đủ chi tiêu trong gia đình. Đã vậy, ông còn nghiện rượu nặng, nên nhà cửa càng ngày càng sa sút, tồi tệ, ấy là chưa kể tới tinh tinh tàn bạo, hung dữ, hay cát kinh, bắn gát, đánh đập con cái chẳng bù với thân mẫu chàng, bà Marie Madeleine Keverich, xinh đẹp, hiền lành nhưng yếu đuối lại rất khôn khéo trong bón phận làm vợ, làm mẹ và là nguồn an ủi độc nhất của chàng.

Ngay khi Beethoven mới bốn tuổi đầu, thủ phụ đã bắt buộc học vi cầm và dương cầm qua những bài tập quá khó khăn. Nhiều khi đêm hôm khuya khoắt, sau bữa nhậu nhẹt say sưa

trở về, ông nồi hứng «lời thảng bé» đang ngủ ngon giấc ra ôn những bài đã học ban ngày cho ông coi.

Cũng nhờ người cha quá ham chuộng âm nhạc, chỉ trong một thời gian ngắn Beethoven có thể dàn dê dằng nhiều bản thật khó. Năm 1778, nhạc sĩ bắt đầu ra mắt nhân một buổi trình diễn hòa tấu ở Cologne.

Suốt hai năm 1779 — 1780, thủ phụ chàng cố gắng cho con học với Rovantini (vi cầm), Van Den Eeden và Christine Gottlob Neefe (phong cầm). Dịp này, chàng được làm quen với các tác phẩm của Hendel, Bach, nhất là học dương cầm theo phương pháp của Philipp Emanuel Bach. Vốn có tâm hồn âm nhạc, Beethoven hấp thụ rất nhanh và chứng tỏ tài nghệ của mình có nhiều hy vọng ở tương lai.

Năm 1782, mới có mười hai tuổi, Beethoven đã chơi thật thành thạo phong và dương cầm, khiến nhiều người phải ngạc nhiên, khâm phục. Năm 1785, nhạc sĩ trổ thành tay phong cầm riêng trong triều đình với bao kết quả rực rỡ, nhất là gây được cảm tình nồng hậu nơi gia đình bá tước Breuning. Có thể nói, đây là giai đoạn sung sướng nhất của nghệ sĩ, mặc dù thủ phụ chàng vẫn bắn gát, khóc chiu như xưa.

Nhờ di lại giao thiệp với bá tước Breuning, Beethoven được bá tước Waldstein hết lòng giúp đỡ và trợ cấp tiền bạc để chàng theo đuổi nghệ thuật.

Năm 1787, lần đầu tiên chàng có dịp sang Vienna (thủ đô nước Áo), và may mắn gặp Wolfgang Amadeus Mozart là người mà chàng hết sức hâm

mộ. Qua cuộc tiếp xúc này, Mozart bỗng lòng dạy Beethoven, vì ông nhận thấy chàng thanh niên có rất nhiều năng khiếu, nếu không muốn nói là thiên tài. Nhưng buồn thay! Dịp may đó không kéo dài bao lâu thì chàng được tin thân mẫu đang hấp hối ở quê nhà, nên phải vội vã về Bonn. đè rồi chỉ kịp nhìn thấy bà mẹ yêu quý nhất đời, trút hơi thở cuối cùng vì bệnh lao.

Từ ngày vợ chết, thủ phụ chàng buồn chán giữa lúc hoàn cảnh gia đình càng ngày càng sa sút vì sự bất lực của chính mình, ông trao phó nhiệm vụ cai quản nhà cửa và săn sóc các em cho chàng. Thế là từ nay Beethoven phải lo sáng tác nhạc để bán lấy tiền phụ giúp với cha chi phí trong nhà. Nhưng khốn nỗi, gấp thời buổi khó khăn, lại chưa nỗi tiếng cho làm, nên cảnh nghèo khó cứ đeo đuổi chàng mãi.

Năm 1792, nhạc sĩ Haydn, nhân dịp ghé qua Bonn, đã chú ý tới một số nhạc phẩm do Beethoven phô vào thơ, thật giá trị. Cũng lúc này, bá tước Waldstein, người rất quý mến tài nhạc sĩ trẻ tuổi, nên trợ cấp cho Beethoven hàng tháng một số tiền, không những đủ dùng trong gia đình mà còn có thể sang Áo tiếp tục học nhạc.

Tới Vienna, chàng hết dịp gặp lại Mozart nữa, vì ông này đã mất năm 1791. Beethoven học thêm sáng tác và đối âm (counterpoint) với các giáo sư danh tiếng tại trường nhạc của Haydn.

Chàng sáng tác những tam tấu khúc (trio), tứ tấu khúc (quatuors), hợp xướng (choeur), hòa tấu khúc

(concerto) và cẩm túc khúc (sonata) ngoài một số lớn giai khúc (melodia) cung nhạc khúc quân hành (marcia) từ năm 1782.

Điểm đặc biệt là Beethoven được coi như người châm dirt loại nhạc cò điền và mờ đầu khuynh hướng lâng mạn tại Âu châu, còn ảnh hưởng tới ngày nay. Chàng sáng tác rất hăng say, đồng thời thực sự nỗi tiếng kể từ đó, nhiều người hâm mộ tới kêt thân. Thời gian này Beethoven bớt phần nào cảnh túng quẫn.

Giữa lúc danh vọng đang lên, tài nghệ vững vàng đầy hứa hẹn, thi năm 1801, bỗng nhiên Beethoven cảm thấy nặng tai, mặc dù lúc đó chàng mới có hai mươi chín tuổi. Beethoven ghi trong cuốn nhật ký: « Tôi nghe rất khó khăn. Thỉnh giác mỗi ngày một thêm trầm trọng .. » Lo sợ vô cùng, chàng ta .. bác sĩ đã chẩn

chạy, nhưng y học hồi ấy chưa đủ khả năng cứu vãn được tình trạng này, ngoài thử dầu nóng nhỏ vào lỗ tai với hy vọng may ra bớt phần nào.

Dầu có gắng dù mọi thứ thuốc, căn bệnh quái ác không thuyền giảm, mà còn nặng thêm. Còn gì đau khổ cho bằng con người tài ba lối lạc chuyền sống với âm thanh, lại mất dần khả năng thường thức cung đàn, nhíp điệu. Đau khổ vì tai nạn không may này, lại buồn vì cô Eleonore, ái nữ bá tước Breuning, mà người ta đồn là từng được Beethoven đe ý, trở thành Wegeler phu nhân. Đè lâng quên, chàng miệt mài sáng tác hai tấu khúc (preludia) hai mươi bốn biến khúc (variazinoi) hai khúc nhạc phô thơ (cantata) và năm cẩm túc khúc cho dương cầm.

Trước đó, Beethoven cũng hay lui tới gia đình Franz Von Brunswick và yêu một cô gái Ý tên Julietta Guicciardi. Hai người có vẻ tâm đầu ý hợp, nhưng sau này, nàng từ chối để kết hôn với bá tước Gallenberg. Đây là dịp giúp chàng sáng tác bản nhạc thiêu nỗi.

danh tiếng « Ánh trăng » (quasi una fantasia) (Do thăng thứ) diễn tả mối tình bâng nhũng nét nhạc tuyệt diệu.

Năm 1804, Beethoven say mê soạn nhạc cho các vở kịch.

Năm 1806, Beethoven bị mệt hứa hôn với Thérèse de Brunswick, và đây là mối tình sau hết nhưng cũng đậm đà nhất trong đời nhà nghệ sĩ, đe rồi sau đó hai người xa cách nhau mãi mãi.

Trong khoảng thời gian trên, Beethoven sáng tác thật nhiều nhạc phẩm đủ loại, mặc dù tai chàng trở nên trầm trọng hơn.

Trong hai năm 1815 và 1816, cuộc đời nghệ sĩ thật diệu dũng: Hai tai thực sự điếc hẳn. Đè sáng tác, Beethoven phải ngâm thước kẻ rồi tý dầu kia vào đàn, nhờ tiếng động chuyền tai để .. đọc .. ra những nốt nhạc, vì những ống nghe đủ loại mà chàng sắm sửa không còn công hiệu nữa. Đã vậy, dần dần chàng bị một số bạn bè thân tin xa lánh, ngay cả những người nhận đỡ đầu như Kinsky, Lichnowsky, Lobkowitz, và bá tước Breuning cũng bỏ rủi, thêm vào đó, người anh là Nicolas chết vì bệnh lao, đã nhòe cây chàng nuôi nấng dậy đỡ thằng con trai rất hư hỏng. Beethoven dõi xứ thật từ té vì tình thương ruột thịt, nhưng đưa chán lại tỏ ra hồn láo, và về sau chính nó là nguyên nhân gây ra cái chết của ông chủ.

Thời gian này, sức khỏe Beethoven suy giảm vì bệnh đau bao tử, bệnh sưng phổi và gan. Chàng bắt đầu sáng tác đại tấu khúc thứ mươi nhưng chưa xong thì phải trở về Vienna vào một ngày cuối tháng mười một năm 1826, trên một chiếc xe diều tàn cọc cách trong cảnh mùa đông rét mướt.

Vốn ốm yếu, lại bị lạnh nên chàng bị nhiễm cảm, rồi bệnh nặng, vậy mà thẳng chán đốn mặt bỏ mặc ông chủ nằm liệt giường liệt chiếu trong hai ngày liền chó không thèm mời bác sĩ tới săn sóc, thuốc thang. Do đó, bệnh tinh mỗi ngày một nguy kịch, con đau bao tử nỗi lên dữ dội. Giữa lúc tiên chàng cõi thi hội hòa tấu Luân Đôn gửi trả cho chàng một trâm bàng Anh để điều trị, nhưng muộn mất rồi. Ngày 24-3-1827 có những dấu hiệu cho biết bệnh trạng

không thuyền giảm mà trái lại nặng thêm lên, con hắt hối gần kề. Tới sáu giờ chiều ngày 26-3-1827, nhà nhạc sĩ lừng danh nhất thế kỷ trút hơi thở cuối cùng, hưởng thọ năm mươi bảy tuổi, giữa lúc bên ngoài cơn giông bão khủng khiếp bao phủ thủ đô Áo quốc.

Người ta ước đoán vào khoảng hai mươi ngàn người gồm đủ mọi thành phần theo sau linh cữu để tiễn đưa Beethoven tới nghĩa trang trung trọng Wohring ở Vienna. Nơi đây, Beethoven được chôn gần bên mộ các nhạc sĩ danh tiếng như: Francois Joseph Haydn, Franc Shubert, Johannes Brahms, Wolfgang Amadeus Mozart, Hugo Wolf .. v.v..

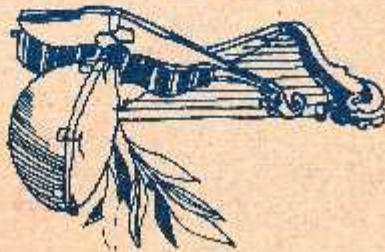

Những ống nghe của nhạc sĩ BEETHOVEN

(Trích trong báo TIME)

Beethoven để lại gần bốn trăm nhạc phẩm gồm hai trăm lẻ năm bài chưa phân loại, và một trăm ba mươi bảy bài đã được sắp xếp, trong số đó có cả chín bản đại hòa tấu thật giá trị.

Gần đây, báo Time có đăng bài nói về căn bệnh diếc của nhạc sĩ. Theo bác sĩ Kenneth M. Stevens và William G. Heinenway thì có lẽ nhạc sĩ bị tật trong màng nhĩ mà ngày nay y học nó thè giải phẫu được. Vì tật này đã cản trở các âm thanh truyền tai do một miếng xương bên trong che lấp mà ra. Nhưng trong lần cải táng năm 1888, người ta không tìm thấy miếng xương này, có thể đã bị thất lạc chăng. Dù sao thì cũng đáng tiếc cho Beethoven.

TRANG KỸ THUẬT

THỰC HIỆN CỦA CÁC EM

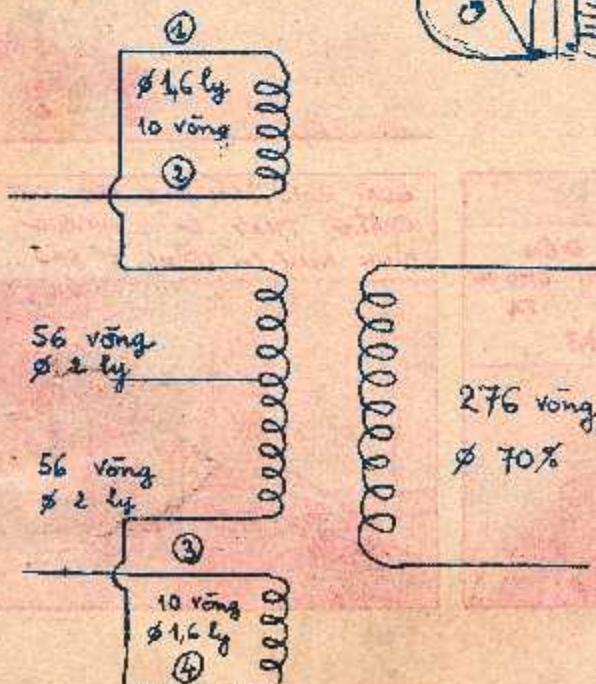
Nhiều em viết thư về yêu cầu vẽ và chỉ dẫn thật rõ ràng cách quấn bộ biến điện (transformer) 12 volt DC ra 110 volt AC mà lược đồ đã đăng báo Thiếu Nhi số 34.

Hôm nay anh xin chỉ dẫn các em cách thực hiện bộ biến điện đó.

Trước hết các em phải kiểm được bộ lõi độ khoảng 5 Ampère của một cái survolteur nào bị cháy rồi cũng được hay ra lạc son mua lấy một bộ lõi có 15 cm² rồi về tháo hết dây ra rồi lấy sắt không thõi.

Sau đó các em quấn theo hình đồ sau:

Cách quấn: Đầu tiên các em lấy dây đồng đường kính 700/0 quấn 275 vòng các em sẽ được 2 đầu dây cho ra 110 volt AC. Sau đó các em lấy dây 2 ly đường kính quấn 56 vòng rồi cho ra mỗi sau đó quấn tiếp 56 vòng nữa

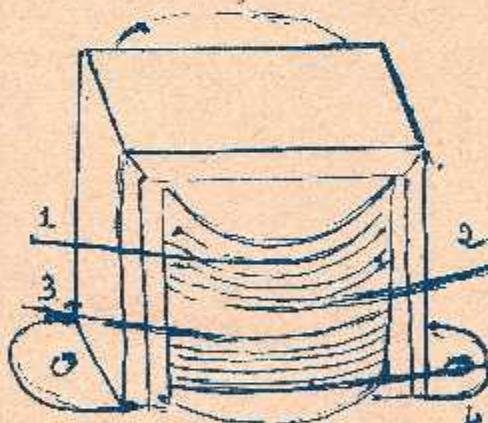

thì là các em có được cuộn dây 12 volt DC để lát nửa sẽ câu vào binh ác quy.

Sau cùng các em quấn 2 lần 10 vòng với dây 1 ly 6 rồi cho ra mỗi 1 — 2 — 3 — 4. Sau đó các em đấu như hình vẽ là sẽ ăn tiền ngay nhớ là phải câu cho đúng nếu các em câu sai nó sẽ hư transistor ngay và lẽ dĩ nhiên là sẽ không ra điện 110 volt cho các em dùng đâu mà sẽ phải bỏ tiền đi mua transistor mới.

Anh chúc các em thành công.

Bình electronic

Giải đáp thắc mắc

— Em Đào Đăng Điểm Đà Nẵng.

Radio của em như vậy theo em kè thi dem ra thợ chuyên môn họ xem cho. Em không tự sửa được. Còn dầu cho vào P.V. thì em có thể tạm lấy dầu máy may cao vào cũng được.

— Em Văn Khoa Tuy Hòa.

Em viết thư hay ghê. Được em cứ dùng cái loa mà em hiện có, cho máy khuỷch đại của Tuần báo Thiếu Nhi đã đăng. Giá tiền thi độ khoảng 3100 đ cả cước phí.

Cái Jack écouteur là cái cắm vào chỗ Phone. Còn Ensemble là cái sườn máy bằng sắt đó mà em.

— Em Mạc Võ Saigon.

— Xin cho biết loại transistor tương đương với OC 71 và OC 70.

— Nếu không có tụ điện 500 PF thì mua bao nhiêu.

ĐÁP: Em có thể thay nó bằng transistor 2SB176 hay 2SB775 cũng được.

Nếu không có tụ điện 500 PF thì em mua 450 PF cũng được.

Em Máy Sáng — Phan Rang

Em muốn dùng Ampli Ken Wood để phát và cassette để thu thì em chỉ việc mắc vào chỗ để chữ REC của Ampli là được còn cassette thì em dề vào chữ Input.

Và khi thu em muốn đạt được âm thanh hay TUYẾT CÚ MÈO thì dừng bao giờ để kim nhảy qua lần đòn của máy, còn bên phát em vẫn đèn số máy cũng được.

Máy câu hỏi dưới anh không hiểu em muốn hỏi gì?

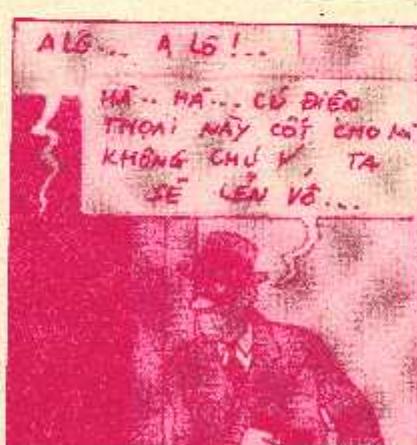
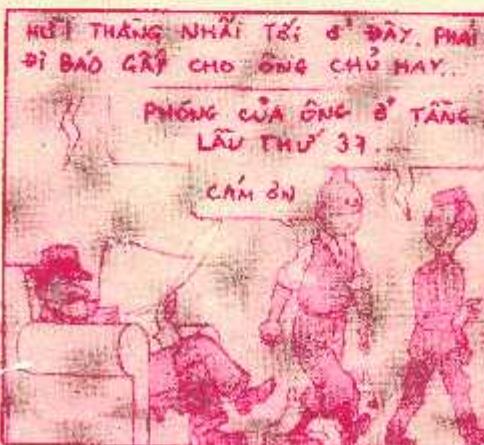
Em Hoàng Dân Trang — Ninh Hòa :

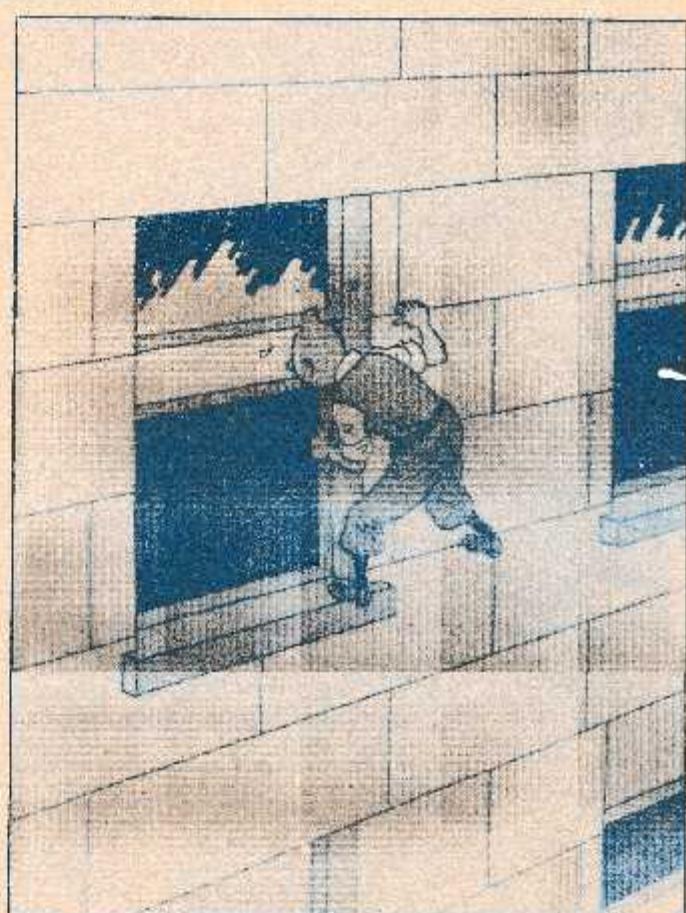
Cám ơn những lời an ủi của em gửi đến anh.

Đây anh trả lời những câu hỏi của em.

Ống dây điện mà em quấn đó không phải là điện trở. Anh đang có ý định như em hỏi. Anh đã giải thích 2 chữ AC và DC ở máy số báo trước.

MAO HIỂM MỸ CHÂU

CHẤT NHÔM CHÍNH THỨC GÓP MẶT

VÀO ĐỜI SỐNG CỦA NHÂN LOẠI

● ĐÃ CÓ HỒI NHÔM ĐẮT HƠN VÀNG.

● HAI NHÀ BÁC HỌC SINH CÙNG NĂM, CHẾ CÙNG NĂM CÙNG TÌM RA CÁCH LỌC NHÔM LẠI Ở XA NHAU HÀNG NGÀN CÂY SỐ.

HIỀN VI : Sưu Tầm

Ngày nay đối với chúng ta, Nhôm không còn là một vật quý giá. Nhìn vào bất cứ lãnh vực nào, ta cũng đều thấy Nhôm hiện diện, từ một cái muỗng nhỏ khuấy đường đến thân máy bay không lồ, từ vỏ hộp chiếc kẹo, gói thuốc lá đến các đường dây điện đi đến cả ngàn cây số, nhôm đã thực sự đi vào đời sống của chúng ta với vị trí thật khiêm nhượng: Một ký nhôm không đắt giá tới một trăm bạc. Nhưng nếu ta chỉ lùi thời gian lại không tới một trăm năm ta sẽ thấy nhôm quý giá biết chừng nào, mặc dù hồi đó người ta đã biết có nhôm nằm đầy rẫy ở trong đất sét. Tìm thấy nhôm thì dễ, nhưng lấy được nó ra là cả một vấn đề đã làm rât nhiều khoa học gia phải bỏ tay, lý do giản dị là nhôm định chất lấy đất sét hay quặng khác.

Năm 1825 một nhà hóa học Đan Mạch lấy được ở quặng ra vài gam nhôm, việc đó đã là một kỳ công, ít người làm được. Chính vì thế mà chỉ những gia đình thật giàu có mới dám sử dụng đến những cái nia, cái muỗng bằng nhôm. Đó là dấu hiệu của sự phú quý.

Chính vì sự kiện nhôm có đây mà ta không lấy ra được, đã trở thành một thách đố với nhiều người. Những hóa học gia già đời đầy kinh nghiệm, nhiều phương tiện, lao mình vào cuộc thách đố với kiên nhẫn, chịu đựng, nhưng rút cục vẫn không có ai thành công.

Ấy vậy mà hai sinh viên trẻ tuổi một Pháp, một Hoa Kỳ ở cách nhau cả ngàn cây số, không quen biết nhau cùng sinh năm 1863, cùng say mê ngành hóa học, cùng theo đuổi mục đích lấy nhôm ra khỏi quặng mỏ, cùng thành công vào năm 23 tuổi

trong cùng một tuần lễ của tháng 2 đầu năm 1886 với cùng một nguyên tắc luyện nhôm y hệt nhau. Đó là Paul-Louis Héroult người Pháp và Charles Martin Hall người Hoa Kỳ.

Cả hai cùng ra trường năm 22 tuổi và ngay khi đó họ cùng bắt tay vào công cuộc tìm tòi hết sức thiếu thốn (trái hẳn với cả trăm nhà hóa học từ Âu sang Mỹ khác với phương tiện dồi dào hơn gấp bội phần nhưng vẫn thất bại). Hall sử dụng chảo giặt quần áo trong nhà làm phòng thí nghiệm, còn Héroult thì xóm hơn, cậu ta được sử dụng một lò đun hơi nước của một lò thuộc da phế thải.

Hall và Héroult đều biết rằng khi cho một dòng điện chạy qua một dung dịch chứa hợp chất kim loại thì hợp chất này bị phân tích để làm xuất hiện chất kim loại nguyên chất. Đó là phép điện giải mà học sinh đệ Tứ bây giờ đã học qua. Nhưng điều mà các khoa học gia vấp phải không vượt qua được là đối với quặng nhôm, làm thế nào có thể đun chảy lỏng nó ra được trước khi cho dòng điện đi qua. Bởi vì quặng này chứa Oxyt Nhôm có độ nóng chảy lên tới 2050 độ, rất khó thực hiện. Như vậy vấn đề căn bản là làm thế nào để đánh tan được Oxyt nhôm cho chảy lỏng hay nói khác đi, phải hạ được điểm nóng chảy của Oxyt nhôm xuống thấp hơn nữa. Một điều là lùng là cả hai nhà hóa học trẻ tuổi này đều khám phá ra chất băng thạch (Cryolithe) là một thứ đá giống như tuyết đóng đặc mà dân Esquimaux vẫn gọi là đá tuyết.

Loại băng thạch này chỉ tìm thấy ở đảo Groenland, có công dụng đặc biệt là khi trộn với oxyt nhôm rồi

đun nóng, thì chỉ cần tới 900 độ hay 1000 độ là có thể làm cho Oxyt nhôm nóng chảy. Sau đây là lời tường thuật của Hall :

« Tôi đun băng thạch trong một mít lò bằng đất chịu nóng trong đó đe sẵn quặng Oxyt nhôm. Rồi tôi cho một luồng điện mạnh tới 7000 ampère chạy qua trong suốt 2 giờ. Sau đó tôi gạn trong chất lỏng đang sôi. Tôi không tìm thấy Nhôm đâu. Tôi cho rằng cuộc thí nghiệm đã bị hỏng vì những cặn bã, nhất là do đất trong lò lở xuống. Tôi liền xây một lò khác bằng gạch trong lót toàn than đe vừa sạch, lại vừa dùng luôn làm 1 điện cực cho dòng điện truyền vào. Lần này thì tôi thành công vì chất nhôm óng ánh đã hiện ra! »

Charles M. Hall xin được bằng sáng chế ngày 23-4-1886 (năm 23 tuổi) và chàng ngạc nhiên xiết bao khi được biết ở Pháp, một hóa học gia 23 tuổi là Paul-L.Héroult cũng đã có bằng sáng chế ở Pháp và đang xin đặc quyền chế nhôm ở Hoa Kỳ, tuy đơn của Hall nộp sau, nhưng theo luật pháp Hoa Kỳ thì công dân Hoa Kỳ có quyền xin hợp thức hóa kể từ ngay sau ngày nộp đơn. Được hỗ trợ thêm của nhiều người, Hall đã được ưu tiên hơn Héroult về đặc quyền sản xuất nhôm ở Hoa Kỳ.

Thể là mỗi người ngự trị một lục địa trên lãnh vực này, Hall ở Hoa Kỳ, Héroult ở Pháp, đã có rất nhiều người bỏ tiền ra cho hai chàng khai thác và họ đã trở thành triệu phú rất nhanh chóng.

Mãi 25 năm sau, vào tháng 1-1911 Hall, Héroult mới chính thức hội ngộ tại Nữu Ước. Hai các Hóa Học gia đã tổ chức một cuộc gặp gỡ kỳ thú của hai chàng và với sự tham dự của một số đông các nhân vật danh tiếng thuộc lãnh vực khoa học. Trong gặp gỡ này, cả hai chàng đã trình trước cử tọa phương pháp lấy nhôm ra khỏi quặng một cách quá giản dị, dễ dàng, có thể làm hạ giá của Nhôm xuống một mức thật thấp để người nghèo cũng có thể mua đồ dùng bằng nhôm.

Giá bảo:

Từ số 1 đến số 30: 40 đ mỗi số
Từ số 31 trở đi: 50 đ mỗi số

Bảo đóng bộ mỗi cuốn 10 số

Bộ 1 từ số 1 đến số 10 giá 500 đ

Bộ 2 từ số 11 đến số 20 giá 500đ

Bộ 3 từ số 21 đến số 30 giá 500đ

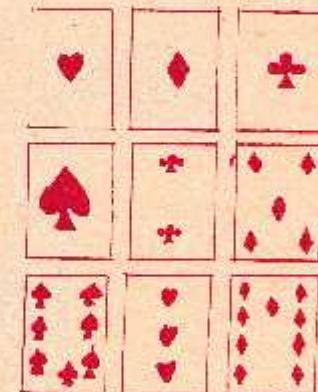
Ở xa xin gửi thêm tiền **cược phí bảo đảm** 1 số bảo 150, 1 bộ 1500

Tất cả bảo trên đều có bán tại
Nhà Sách Khai Tri 62 Lê Lợi Saigon
hoặc tòa soạn.

Bưu phiếu đề: Bà Đỗ thị Phương
159 Thiệu Trị — Phú Nhuận
Saigon.

Chơi với NHỮNG LÁ BÀI

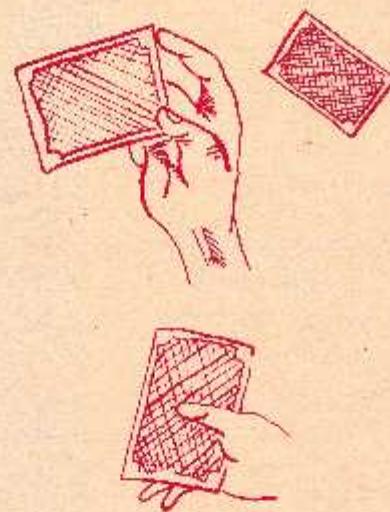

Bạn sắp 9 lá bài khác nhau theo hình như trên. Bạn lật lồng 1 lá bài và giữ lấy lá bài đó. Sau đó bảo người thầy bói (người này với bạn đã biết cách làm) hãy tự bit mắt hay người khác bit lấy cũng được. Bảo một người khác âm thầm chỉ cho bạn thấy 1 trong 9 lá bài trên. Sau đó, mở mắt cho người thầy bói, anh ta sẽ chỉ đúng lá bài mà người kia đã chỉ.

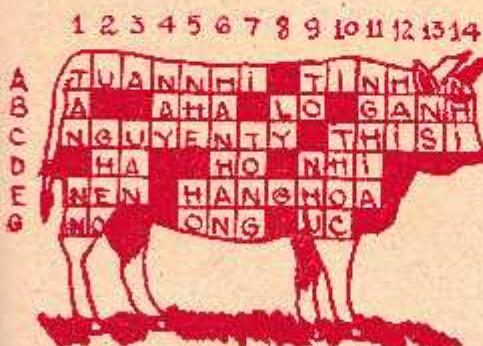
Cách làm:

Dùng lá bài bạn cầm mà làm dấu. Thị dụ như người kia chỉ lá « Ách Chuồn » thì bạn lấy ngón cái ăn bia lá bài phía bên trái. Nếu chỉ lá hai chuồn thì bạn ăn ngón cái vào chính giữa lá bài. Bắt cứ chỉ lá nào thì bạn theo phía đó mà ăn ngón cái trên lá bài. Hãy làm cho khéo, vì khi người thầy bói lén dòm lá bài trên tay bạn, bạn có thể bị bại lộ đấy! Chúc các bạn thành công.

DẠ LY VŨ
(Khánh Hội)

Ô CHỮ CON BÒ

TUẤN NHÌ
(Tam Kỳ)

Ô CHỮ CON CƯU

A B C D E F G H

Đỗ Thị Mỹ Lệ — Gò Công

TRẢ LỜI CÂU ĐỐ

- 1) Trái lý (sai lý lẽ ở đời).
- 2) Quả thị (đích thị là đúng).
- 3) Con ruồi
- 4) Bàn tay
- 5) Cau và trâu

TRẢ LỜI ĐỐ NẤT ỐC

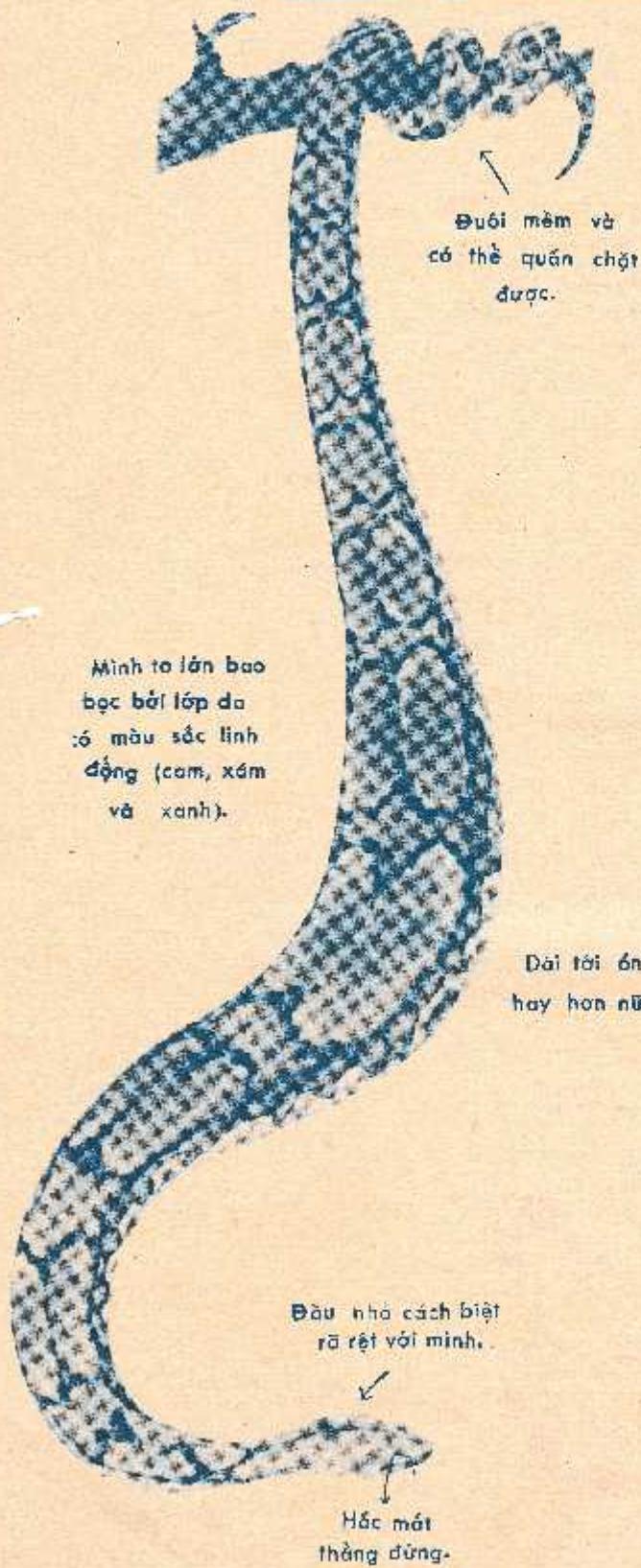
— Đó là đặc KHÔNG TỬ
(Số 0 (không) trên có dấu hỏi là KHÔNG. 4 (tứ) trên có dấu hỏi là TỬ và gạch giữa hai số là dấu gạch nối

TRẢ LỜI ĐỐ NẤT ỐC

— Đó là cái Xoáy tóc (trên đầu)

Vào năm 1519 một toán khai phá do Fernando Cortez tiến một cách khờ nhọc qua vùng rừng núi và đầm lầy ở Trung Mỹ. Một hôm một người trong toán thám đó vấp phải một khúc cây

mảnh mui, và ngay lúc bước qua, anh ta nhận ngay ra rằng khúc cây này chỉ là một con rắn. Từ đó tới nay đã trải 4 thế kỷ loài người biết đến có một loài rắn lớn nhất thế giới, đó là loài trăn.

ĐỘNG TÁC NUỐT CON MỒI

Trăn nuốt trọn con mồi không nhai

Con mồi vào sâu mình trăn lúc này đang rắn lớn ra.

Rối sự tiêu hóa lâu dài bắt đầu.

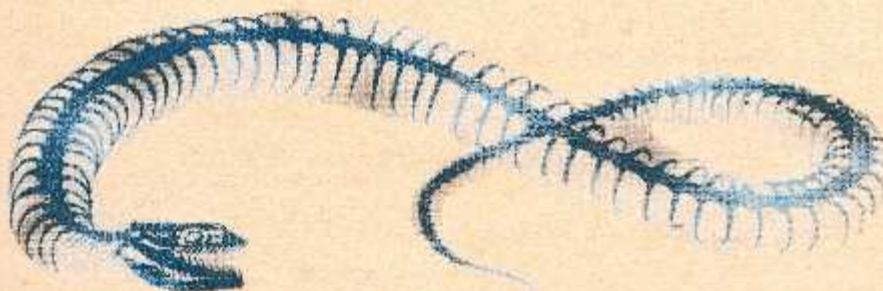
RĂNG và LUỠI

Trăn có nhiều răng không chỉ ở hàm trên hàm dưới mà ở trên khắp khớp xương bọc quanh miệng. Răng trăn nhỏ dần từ ngoài vào trong, không có lúi tiết nọc độc. Trăn dùng răng để giữ con mồi và đẩy mồi vào sâu trong miệng. Luưỡi trăn là 1 nhánh có hai chẽa có thể thè ra ngoài ngay cả lúc nó ngậm miệng nhờ một kẽ nứt ở môi trên. Luưỡi trăn không đe ném (vị giác) mà dùng để sờ mó (xúc giác).

CON TRĂN và sự tiêu hóa khủng khiếp

Mặc dù trong các cuốn sách loại phiêu lưu mạo hiểm thuật lại những chuyện khủng khiếp về loài rắn, nhưng thực ra rắn không phải là loài dữ tợn. Nó không bao giờ tấn công con người. Nó rất lười biếng chậm chạp trong các cử động và săn mồi bằng cách ẩn nấp. Đầu mình trong những đám cỏ cao, nó chờ đợi con mồi đi qua: một trong những con vật nhỏ bé sống trong rừng chỉ trong chớp mắt là bị nó nuốt chửng.

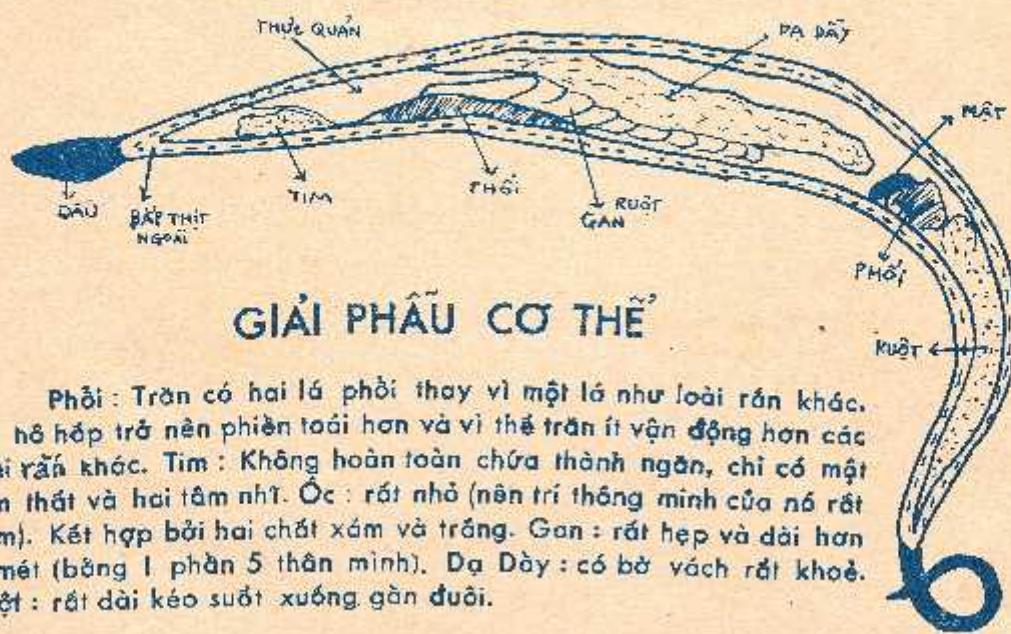
Để tự vệ, rắn cuộn quanh mình kề thù rồi xiết mạnh bằng sức lực khủng khiếp khiến cho kẻ thù bị ngập thở. Loài rắn dễ ra trứng. Mỗi quả trứng rắn to bằng quả trứng ngỗng và rắn cái áp trứng rất cẩn thận.

BỘ XƯƠNG TRĂN

NÓ SỬA SOẠN BỀ TẤN CÔNG

GIẢI PHẪU CƠ THỂ

Phổi: Rắn có hai lá phổi thay vì một lá như loài rắn khác, sự hô hấp trở nên phiền toái hơn và vì thế rắn ít vận động hơn các loài rắn khác. Tim: Không hoàn toàn chứa thành ngăn, chỉ có một tâm thất và hai tâm nhĩ. Ốc: rất nhỏ (nên trí thông minh của nó rất kém). Kết hợp bởi hai chất xám và trắng. Gan: rất hẹp và dài hơn 1 mét (bằng 1 phần 5 thân mình). Dạ Dày: có bờ vách rất khoẻ. Ruột: rất dài kéo suốt xuống gần đuôi.

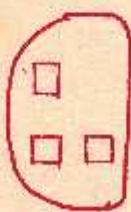
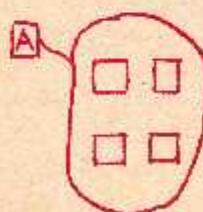
TÂN TỐÁN HỌC

CHO TẤT CẢ CÁC EM

BÁCH KHOA PHỤ TRÁCH

PHÉP CỘNG CÁC SỐ NGUYÊN

1) Các em hãy quan sát 2 tập hợp A và B sau đây, rồi lấy bút chì đỗ khoanh chung 2 tập hợp ấy lại. Ta sẽ có :

①

* Chính số của tập hợp khoanh bằng bút đỗ là $(4+3)$ và đọc là bốn cộng ba.

* $(4+3)$ là tổng số của hai số nguyên 4 và 3.

* Những số nguyên 4 và 3 là những SỐ HẠNG của tổng số.

* Ta đã thực hiện một phép tính trong tập hợp, phép tính này gọi là phép cộng và dấu $+$ là ký hiệu của phép cộng.

2) Tương tự như trên, quan sát những tập hợp sau rồi các em điền chỗ trống :

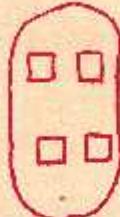
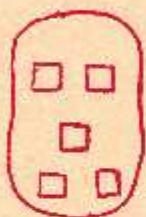
(+   )

    và   là những SỐ HẠNG của tổng số.

(+   )

    và   là những   của tổng số.

3) Các em khoanh chung hai tập hợp dưới đây bằng bút đỗ rồi điền vào chỗ trống :

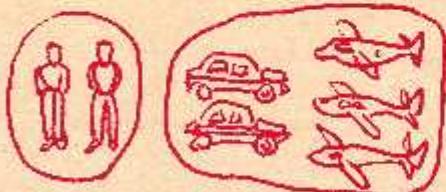
Tổng số các số nguyên của hai tập hợp là (+   )
Chính số của tập hợp khoanh bằng bút đỗ là _____

9 là tổng số của $(5+4)$

Ta viết :

..... + ... = ...

4) Các em so sánh những chính số của 2 tập hợp về dưới đây rồi điền vào chỗ trống :

* Có   cậu bé hơn là máy bay

* Có   cậu bé hơn là các đồ chơi.

2 < + < 2 < _____

5) Tương tự như trên, các em dùng dấu $=$ (bằng) hay dấu $<$ (nhỏ hơn) hay $>$ (lớn hơn) để thay vào những dấu chấm trong các hàng số dưới đây :

1 . 1+3 ;

2 . 2+4 ;

3+5 . 3 ;

4 . 4+0

— Thưa ông Không Lò, tôi tìm cây nhân sinh để cứu mẹ tôi đang hấp hối. Nếu ông có quyền cho tôi vượt qua bức tường, tôi sẽ làm bất kỳ điều gì ông sai bảo.

— Thiệt sao? Tốt lắm, vậy nghe đây: tao là một trong số những vị thần núi, và tao sẽ cho mày vượt qua bức tường này, nếu mày chịu đồ đầy các hầm rượu cho tao. Đây là những vườn nho. Mày hãy hái nho, ép nho, cho nước nho vào các thùng, sắp các thùng vào trong các hầm rượu. Mày sẽ tìm thấy mọi thứ cần thiết ở dưới chân tường. Khi nào xong xuôi hết, mày hãy gọi tao.

Đoan nhìn quanh. Vườn nho của ông Không Lò lan tới nơi xa tắp.

Đoan tự nhủ:

Mình đã gặt hết lúa của ông già, mình vẫn có thể hái hết nho của người Không Lò. Làm nho trở thành rượu là một công việc mau chóng và dễ dàng hơn làm lúa trở thành gạo.

Đoan cởi áo, nhặt một cây rựa thấy ở dưới chân, bắt đầu hái nho và quăng nho vào thùng.

Đoan mất ba mươi ngày để hái nho.

Khi hái hết, Đoan ép nho và đổ nước nho vào trong những thùng trong mà nó xếp vào trong các hầm.

Đoan mất chín mươi ngày để làm rượu.

Khi rượu đã sẵn sàng, các thùng sắp xếp thứ tự, các hầm xếp dọn tươm tất, Đoan gọi ông Không Lò.

Ông Không Lò hiện ra ngay, xem xét các thùng rượu, nếm rượu, đoạn quay lại Đoan bảo nó:

— Mày là một thằng nhóc chịu khó, ta muốn trả công cho mày. Như thế người ta không thể nói mày đã làm việc không công cho ông Không Lò trên núi.

Ông rút trong túi ra một cây cỏ gai, trao cho Đoan và bảo nó:

— Chừng nào mày về tới nhà, mỗi lần mày cần cái gì hãy sờ vào cây cỏ gai.

Đoan thấy món quà không được rộng rãi, nhưng nó vẫn mỉm cười đoán nhận với dáng điệu dễ mến.

Đồng thời, người Không Lò huýt lên một tiếng làm rung chuyển cả

CÂY NHÂN SINH

Truyện cổ tích
HOA TƯỜNG DUNG kể

ngọn núi. Bức tường và người Không Lò biến mất. Đoan có thể tiếp tục đi.

Đoan chỉ còn cách đỉnh núi nữa giờ đi bộ, nó phải dừng chân vì một cái vực thật rộng không thể nhảy qua bên kia. Vực lại sâu đến đỗi nó không thể nhìn thấy đáy.

Đoan không mất can đảm. Nó men theo bờ vực cho đến khi trở về lại chỗ cũ. Bấy giờ nó mới rõ vực bao quanh núi.

Đoan tự nhủ:

— Làm sao bây giờ? Mới vượt qua được một trò ngại, lại gặp một trò ngại khác. Làm sao băng qua vực?

Lần đầu tiên thằng nhóc cảm thấy nước mắt trào lên khóc mắt. Nó tìm cách qua vực mà tim không ra. Nó buông bả ngồi xuống bên bờ. Đột nhiên nó nghe một tiếng gầm kinh khiếp. Quay lại, nó thấy đứng cách nó mươi bước một con sói to lớn dương mắt đỏ ngầu nhìn nó. Với một giọng nói ghê rợn, con sói hỏi:

— Mày đến tìm gì trong lanh thò của tao?

— Thưa ông sói, tôi đi tìm cây nhân sinh để cứu mẹ tôi hiện đang hấp hối. Nếu ông giúp tôi qua được vực này, tôi sẽ là tên đầy tớ tận tâm làm bất kỳ việc gì ông sai bảo.

— Vậy thì, nhóc, nếu mày có thể bắt được tất cả những con thịt ở trong rừng tao, chim chóc và muông thú và nướng hay luộc chúng nó, tao cam đoan sẽ đưa mày qua vực. Mày sẽ tìm thấy bên cạnh gốc

cây này tất cả những thứ cần cho săn bắn và nấu nướng. Khi nào xong xuôi mày hãy gọi tao.

Nói đoạn con sói biến mất.

Đoan lấy lại can đảm, nó nhảy tung và tên thấy trên mặt đất và bắt đầu bắn chim da da, chim mỏ nhát, gà gô, gà lôi. Nhưng nó bắn không trúng nên không hạ được con nào cả.

Nó bắn trong tám ngày mà không có kết quả gì. Nó bắt đầu chán nản thì thấy con quạ mà nó đã cứu.

Con quạ nói:

— Cậu đã cứu tôi và tôi đã nói là tôi sẽ trả ơn. Tôi đến để giữ lời hứa. Nếu cậu không làm tròn lệnh của sói, nó sẽ nhai cậu như là một con thịt. Cậu hãy đi theo tôi. Tôi săn bắn thay cậu. Cậu chỉ việc nhặt con thịt và nấu nướng.

Nói Đoan, quạ bay trên cây rừng và bắt đầu dùng mỏ và vuốt đẽ giết tất cả những con thịt sống trong khu rừng. Nó giết như thế trong hàng một trăm năm mươi ngày, một triệu tám trăm sáu mươi ngàn bảy trăm hai mươi sáu con thịt: mang, da da, mỏ nhát, gà gô, gà lôi, cút cút.

Qua giết đến đâu, Đoan xé thịt nhỏ lồng, lóc da, nấu hay nướng. Khi đã nấu nướng xong xuôi, nó sắp xếp thứ tự dọc theo bờ rừng. Chừng đó quạ bảo Đoan:

— Từ giờ cậu Đoan, cậu còn chướng ngại phải vượt qua nhưng tôi không thể giúp cậu. Đừng mất can đảm. Các bà tiên luôn luôn che chở cho những kẻ có hiếu.

Trước khi Đoan kịp cảm ơn, quạ đã biến mất.

Đoan bèn gọi sói và bảo sói:

— Thưa ông sói, đây, tất cả con thịt ở trong rừng ông. Tôi đã nấu nướng như lời ông bảo. Xin vui lòng đưa tôi qua vực.

Sói xem xét các con thịt, nhai một con mang nướng, liếm môi bảo Đoan:

— Mày là thằng dứa bé tốt và can đảm. Tao sẽ trả công cho mày. Người ta không thể nói mày đã làm việc cho sói trên núi mà sói không trả công.

(tòn nữa)

NHẤT

LỚN NHẤT: Loại vật lớn nhất của loài không có xương sống là 1 loại cá mực khổng lồ. Đó là một con vật kỳ cục và vĩ đại được ghi nhận ở Đại Tây Dương nó dài 16m7 đầu và mình dài 6m08. Râu nó dài 10 m 64. Đã bị bắt vào tháng 2 năm 1878. Sau khi con vật này đã vùng vẫy để chạy chung quanh vịnh Tickle, Newfoundland, Canada. Đường kính mặt nó rộng 22 cm 5 nghĩa là gần bằng chiều dài cuốn vò. Trọng lượng của nó cần được 3830 kg 558. Một con cá mực khác trôi dạt vào Arnaraes-vick, Tieland vào tháng 11 năm 1790 đã ăn cả một con cá thu lớn. Thân đầu nó dài độ 11m8 râu của nó đã bị cắt. Một loại cá mực hiếm có khác xuất hiện ở Thái Bình Dương. Thân nó tuy không to lớn mấy nhưng nó đã chiếm kỷ lục về chiều dài, người ta đã được vào khoảng 17m5. Thân và đầu nó dài khoảng 2m 20. Tuy nhiên râu của nó lại dài đến 15 m 3. Nó được tìm thấy ở vịnh Lyall, Tân Tây Lan vào năm 1888.

CHIM TỐ NHẤT

Vào thời tiền sử loại chim lớn nhất đó là chim voi (Bird elephant). Loại chim này sống ở miền Nam Madagascar. Đó là một loại chim rất lớn nên không bay được bè cao do được 3m nặng chừng 450 kg. Trứng của nó to hơn bất cứ một loại sinh vật nào sống trên trái đất này bè cao của cái trứng đó được 30 cm đường kính 22cm có một dung tích là 10 lít 5, gấp 6 lần trứng của con đà điểu. Trứng của nó còn lớn hơn cả cái trứng hiện đặt ở hòn lâm viện khoa học Pháp do được chưng 30 cm × 37 cm và cân nặng 12 kg 150.

Mới đây vào năm 1962 người ta lại tìm thấy bộ xương của một loại chim không lò đã hóa thạch. Được tìm thấy tại Gainesville, Florida. Một loại chim có thể bay được đó là chim ưng Teratornis. Nó sống ở Nam Mỹ Châu chừng 125 năm về trước, loại chim này đã khám phá

thấy tại Simth-Creek Cave vào năm 1952 cánh nó rộng 4m8. Người ta ước chừng nó cũng nặng ít nhất là 25 kg. Một loại chim có tên Osteodontornis nó sống ở California cách đây 20 triệu năm, cánh rộng 4m8 nó được xếp vào loại chim kền kền và cò. Con chim Albatross, *Gigan tornis eaglesomei* theo tài liệu cho biết cánh nó rộng 6m08 ở Nigeria bộ xương đã hóa thạch cách đây khoảng 34 triệu năm.

VẬT CAO NHẤT

— Loài vật cao nhất trên trái đất là con hươu cao cò. Hiện nay chỉ còn thấy ở Sa mạc Sahara nó cao chừng 7 m từ móng cho tới cổ.

NHANH NHẤT

— Loài vật nhanh nhất đó là loại nai, sừng chia ra sống ở vùng thuộc về miền Tây Hoa Kỳ, giới quan sát thấy rằng nó đã chạy với 96 km/g và trung bình 57 km/g.

VẬT TỐ NHẤT

— Loài vật to nhất sống trên đất liền là loại voi Phi Châu. Một con voi trưởng thành trung bình cao 3 m và nặng chừng 6.000 kg = 6 tấn.

CÁI SỨNG DÀI NHẤT

Cái sừng dài nhất của loài vật thuộc gia súc do được 2 cm, chu vi đó được 25 cm của con bò gân hò Ngami, Botswana. Người ta lại tìm thấy cái sừng dài nhất của loài dê thô, đó là loại cừu hoang dại có tên Marco Polo argali ở Trung Á dài 1m 87 chu vi sừng 24 cm.

Đôi sừng voi dài nhất được tìm thấy ở miền Tây Congo (Kinshasa) từ năm 1907. Hiện nay đặt tại sở thú trong công viên Bronx ở thành phố New York Hoa Kỳ, cặp sừng này một cái dài vào khoảng 3m5 và một cái khác dài 3m4 cả hai nặng 132kg 850.

Theo cuốn *Guinness Book of world Records*

BỐNG PHƯƠNG
Don Bosco TB

CHUYỆN LÀ BỐNG PHƯƠNG

→ Về nước trái cây, quốc gia tiêu thụ nhiều nhất là Thụy Điển với con số: trung bình, mỗi ngày một người uống 2 lít 7, kể đó người Gallois với 2 lít 35 đứng hàng thứ ba là Pháp với 1 lít 15. Về phần sữa, Phần Lan là nước sản xuất nhiều nhất và cũng là tiêu thụ nhiều nhất với con số mỗi năm một người uống 271 lít 2 kể đó là Hòa Lan với 149 lít 8 và đứng hàng thứ ba là Pháp với 72 lít 2.

→ Ở Anh, chuyện cho bò cái nặm nem mousse không còn là chuyện là nữa. Như thế, bò sẽ sung sướng hơn và vừa lòng với số phận hơn và kết quả là bò con sẽ mau lớn hơn và bò cái sẽ có nhiều sữa hơn. Thường thường, nem bằng màu xanh vi theo Hội Bảo Vệ Thú Vật: bò thích màu xanh, không thích màu đen và màu đỏ làm cho bò nản giận.

→ Khi bạn uống cà phê, đừng quên trong 1 giờ, thế giới tiêu thụ tất cả là 50 triệu tách cà phê, 35 triệu ki lô bánh mì, 25 triệu ki lô khoai tây và 5.707.762 ki lô đường.

→ Tôa thuốc xà nháu thế giới là 1 tôa thuốc viết trên bàn thảo Ai Cập cách đây 4.000 năm trước kỷ nguyên. Tôa này của một bà Hoàng Thái hậu Ai Cập bị mắc chứng bệnh rụng tóc. Tôa thuốc được dịch như sau:

- 1 cái gối làm bằng chân chó.
- 1 cái vỏ lừa.
- 1 trái chà là.

Nhưng tất cả vò dầu và đốt rơm chà thát mạnh lên da đầu.

Tặng (Tặng, Đạt, Mậu, Trung)

LÊ THANH BÌNH
(Gia Định)

Vì lý do kỹ thuật, truyện dài Đường lên núi Thiên Mã phải gác lại một kỳ. Xin cáo lỗi cùng độc giả thân mến.

T.N

Hộp Thư

(tiếp theo)

Em Diệp-bảo-Hà Ban mả Thuột: Em coi trọng các số T.V cũ, chủ N.T có trả lời em nản đó rất rõ và vụ thành lập thi văn đoàn đậm chí nhè. Chị khai là các em khôi phôi xin phép gì đâu, chỉ coi như là nhóm bạn trong trường ý mà.

Em Triều-Lam Đè Nẵng: Gồm! Dùng như em báo trước, thư em giới thiệu bút hiệu chị đọc mà thấy đầu óc rát tung tung cả lên y như đọc bài đó vui có thường ấy thôi. Chị cảm ơn các em đã cho chị cuốn Lúa Leo. Các em mà góp vốn được từ 7,8 ngàn là quá xá, kỳ quan thứ 8 rồi đây chứ bộ, chị phục quá. Báo lồ mà vẫn vui thi đáng là số em có nghiệp làm báo rồi. Tin Tín chụp từ bản chính của Pháp đó em.

Em Huỳnh-si-Huệ Gia Định: Đã gửi Hương Thu. Em đem tuổi em chia hai, rồi cộng với hai rồi nhân với 4 xong trừ cho 7 lại đem nhân với 2 rồi trừ cho 1 lấy hai phần ba số đó tức là tuổi chị 2 năm nữa em à. Nếu thấy nhức đầu thì đừng tính tuổi chị làm chị vì đó chính là điều em không cần biết.

Em Thu-Thảo Gia Định: Cho chị gửi lời cảm ơn già đùi em, Thảo nhé. Thời dù gian nan nỗi nghe. Chứ em đẹp ghê.

Em Kim Hương - Saigon: Nhận được thư, em vui như vậy, chỉ mừng lâm. Em ơi, làm sao mà em có thể dân ở Biên Hòa, Thủ Đức được hở em. Chị rất cảm ơn và đã gửi bích chương tới em nhưng em đừng cố gắng thái quá, đi xa sẽ phản phúc em ạ.

Em Bạch Yến - Saigon: Chị cảm động thấy em và các em bé & nhà thương chị như vậy. Em đã già nhập Vườn Đồng rồi đó. Lúc này em có vả yêu đời hơn, phải không? Nếu quả như vậy thì chị mừng lâm em ạ.

Em Trang Ngọc - Phú Nhuận: Cho chị gửi lời xin lỗi mấy bạn em nhé. Chủ nhật tới em và các bạn đều chơi với tòi soạn nghe em. Chị rất cảm ơn tấm lòng sốt sắng cõi động cho T.N. của các em.

Em Long Hương - Saigon: Sáng chủ nhật, em đến chơi súp gắp em ạ. Và buổi tối, em cũng sẽ gắp luôn các bạn nữa đó.

Em Trần Công Truyền - Chủ
Lai: Ô hay, chị vừa trả lời cho em rồi, sao mà em viết cái thư làm lý sỉ oán quá vậy. Nghỉ hè thì ai cõi động cho Thiếu Khi di chúc. Ở nhà mà khoanh tay nhìn hoa nồng rồng thì đâu có được.

Em Nguyễn Văn Đức - Hiếu
Thiên: Bạn sau viết thư xong phải đọc lại nhé. Em viết là: em sinh năm 1975 (bảo đảm thật trăm phần trăm) chắc là 1977 chép. Chị gửi cho em số 7 có mầu phiến đó. Em vui lòng thông cảm vì chị không thể gửi thư riêng được em nhé.

Em Nguyễn Minh Quang - Gia
Vập: Em vui lòng đem báo đọc cho bạn nghe hoặc cho bạn mượn, bạn thấy hay bạn mua tức là em đã cõi động cho báo rồi đó. Em ngoan ghê lắm đó nhé.

Em Đặng - Tài Phong Định: Học lớp 9 đọc Thiếu Khi là tốt nhất đó em. Y kiến của em rất xác đáng. Sách Quà Tặng Học Trò của chủ N.T đã xuất bản được 3 cuốn giá mỗi cuốn 40k. Chị đã gửi Thư Mục rồi đó em.

Em Trần-thanh-Đại Saigon: Số 50 kỷ niệm đệ nhất chủ niên sẽ công bố kết quả cuộc thi sáng tác em ạ. Vẫn có mục đó vui, chỉ không có thường mà thôi. Vậy cũng vui rồi em miễn sao cảm tình giữa T.N và các em ngày thêm hèn chị là qui lâm rồi em ạ.

Em Đặng - kim - Minh Tân Châu: Em mua cuốn Luyện tri nhớ, sẽ có thêm phương pháp để em dễ nhớ. Không phải tại đọc nhiều sách mà em bị quên dần. Đao trước có em Nguyễn Văn Tố (và nhiều cụ nữa) có trí nhớ ghê lòi, dù đọc rất nhiều (cụ là học giả so-ma) cụ có thể nhớ bắt cụ chữ nào nằm ở trang nào trong tư liệu. (Áy là chị nghe đồn, có thể là quá) Nhưng trí nhớ cụ thật đáng sợ vì nhiều người nói lại là cụ thuộc lòng đoạn văn dài, mỗi khi

nghe 1 đoạn văn là biết ngay xuất xứ.

Khảo sát Luận Việt Văn của T.V.T đã hết em ạ. Ngồi trên Luận lý già 350d Luận và câu hỏi vẫn còn trong 250d Giảng luận Việt Văn già 250k là em à.

Câu Trần Vũ Thành Gia Định: Cuốn Áo Thuật của Z.27B. Xin gửi tiền tới nhà sách Khai Trí.

Thương mến tất cả các em

Bài nhận được từ ngày 8-5-72
đến : 13-5-72

Minh tùng Sơn - Lê Thành Bát -
Phương trời Văn Nguyệt - Trần Dân -
Ngô huy Hoa - Ngô Minh Khang -
Vũ thị Mai Thương - Hoa Anh Vũ -
Phạm văn Rót - Lê Tâm - Không
Gian - Trần Cảnh Đức - Phạm Thủ
Minh - Nguyễn Hữu Thành - Hân
ngọc Dung - Hân ngọc Diễm Thị -
Lê anh Dũng - Nguyễn Hữu Đức -
Vũ văn Chương - Ái Hồi - Trần
thanh Uyên - Nguyễn Thị Mỹ - Hành
Thiên - Mai văn Phụng - Nguyễn
đặng Sơn - Minh tùng Sơn - Đỗ
Khuyên - Hoàng mộng Như - Ngọc
Mỹ - Lê công Phượng - Lê uy
Hùng - Nguyễn dũng Phong - Ngọc
vân Ninh Hân - Trần thành Đại -
Nguyễn Minh Quang - Nguyễn Hữu
Nhân - Nguyễn Công Sứ - Lê Trung -
Phạm Thành Thủ - Trương Minh Tri -
Trịnh Công Truyền - Trần Cảnh Thành
Võ thị Hùng Sơn - T.V.T - T.V.C -
Hoàng Phán - Trần ngọc Anh -
Nguyễn bà Nguyễn - Nguyễn Cảnh
Điển - A Vũ Bán - Phí Thủ - Nguyễn
thị Nga - Lê trung Dương - Anh Sơn -
Huỳnh p. Đức - Lê minh Liang -
Chân Bà - Vũ văn Luận - Vũ thị
Sach Yến - Diệu sương Mù - Lương
chi Hué - Loan nhà Khu - Lương
sa Bình.

NHÂN CHUNG TẤT CẢ CÁC EM

Các em gửi tiền về mua sách xin nhỏ như:

1) Các em lụa sách trong Thư Mục rồi cộng tất cả tiền lại. Ngoài tiền sách các em gửi thêm trước phí bảo quản như sau:

Nếu tiền mua sách dưới 500k, gửi thêm 20 phần trăm trước phí.

Nếu tiền mua sách trên 500k, gửi thêm 15 phần trăm trước phí.

trên 1000k — 10 phần trăm trước phí

2) Cộng tiền sách và trước phí lại rồi viết thư gìn rõ các sách, lệnh mua xong đi ra nhà Bưu điện mua bưu phiếu để tên người nhận là:

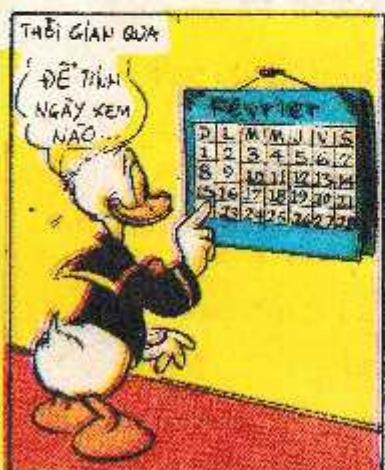
NHÀ SÁCH KHAI TRÍ

62 Lê Lợi SAIGON

GA' ấp RA RÙA

BẢO TO LÀM NHƯNG MÌNH Ở TRONG
VÀY THÌ CŨ YÊN CHI!

CH'I TIỆC LÀ MẤT TỐI
MỘT NGÀY CHỦ NHẬT...

© Walt Disney Productions.